

ROZSUDEK SOUDU (prvního senátu)

24. května 2007*

Ve věci T-151/01,

Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH, dříve Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland AG, se sídlem v Kolíně (Německo), zastoupená W. Deselaersem, B. Meyringem, E. Wagnerem a C. Weidemannem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Komisi Evropských společenství, původně zastoupené S. Ratingem, poté P. Oliverem, H. Gading a M. Schneiderem, a nakonec W. Möllsem a R. Sauerem, jako zmocněnci,

žalované,

podporované

Vfw AG, se sídlem v Kolíně (Německo), zastoupenou H. F. Wisselem a J. Dreyerem, advokáty,

* Jednací jazyk: němčina.

a

Landbell AG für Rückhol-Systeme, se sídlem v Mayence (Německo),

BellandVision GmbH, se sídlem v Pegnitz (Německo),

zastoupenými A. Rinnem a A. Walzem, advokáty,

vedlejšími účastnicemi řízení,

jejímž předmětem je zrušení rozhodnutí Komise 2001/463/ES ze dne 20. dubna 2001 v řízení podle článku 82 [ES] (Věc COMP D3/34493 – DSD) (Úř. věst. L 166, s. 1),

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (první senát),

ve složení R. García-Valdecasas, předseda, J. D. Cooke a I. Labucka, soudci,
vedoucí soudní kanceláře: K. Andová, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. a 12. července 2006,

vydává tento

Rozsudek

Právní rámec

A – Nařízení o předcházení vzniku obalových odpadů

- 1 Dne 12. června 1991 německá vláda přijala Verordnung über die Vermeidung von Verpackungsabfällen [nařízení o předcházení vzniku obalových odpadů (BGBl. 1991 I, s. 1234)], jehož pozměněné znění – použitelné v projednávané věci – vstoupilo v účinnost dne 28. srpna 1998 (dále jen „nařízení“ nebo „nařízení o obalech“). Cílem tohoto nařízení je zabránit a zmírnit působení obalových odpadů na životní prostředí. V tomto ohledu zavazuje výrobce a distributory, aby odebírali zpět a využívali použité prodejní obaly mimo veřejný systém odstraňování odpadů.

- 2 Podle čl. 3 odst. 1 nařízení jsou prodejními obaly (dále jen „obaly“) obaly, do kterých je zabaleno zboží nacházející se v prodejních místech určené konečnému spotřebiteli. Jde rovněž o obaly, které používají obchody, restaurace a jiní poskytovatelé služeb, aby umožnili nebo zjednodušili předání výrobků konečnému spotřebiteli (obaly v rámci poskytování služeb), jakož i nádoby a jednorázové přístroje.

- 3 Článek 3 odst. 7 nařízení definuje výrobce jako každou osobu, která vyrábí obaly, obalové materiály nebo výrobky umožňující přímou výrobu obalů, jakož i každou osobu, která uvádí obaly na německé území. Pokud jde o distributora, čl. 3 odst. 8 nařízení stanoví, že se jedná o každou osobu, která uvádí na trh obaly, obalové materiály nebo výrobky umožňující přímou výrobu obalů, nebo také balené zboží, na jakékoli úrovni distribuce. Společnosti provozující zásilkový prodej jsou rovněž distributory ve smyslu tohoto nařízení. Nakonec konečný spotřebitel je v čl. 3 odst. 10 nařízení definován jako každá osoba, která dále neprodává zboží ve formě, v níž jí bylo dodáno.
- 4 Výrobci a distributoři obalů mohou splnit podmínku zpětného odběru a využití, kterou jim ukládá nařízení, dvěma způsoby.
- 5 Jednak v souladu s čl. 6 odst. 1 a 2 nařízení výrobci a distributoři musí zdarma odebrat obaly použité konečnými spotřebiteli v prodejním místě nebo v bezprostřední blízkosti tohoto místa a využít je (dále jen „individuální systém“). Povinnost zpětného odběru, kterou má distributor, se omezuje na typy, formy a velikosti obalů, jakož i na balené výrobky, které jsou součástí jeho sortimentu. Pro distributory, kteří mají k dispozici prodejní plochu menší než 200 m², se povinnost zpětného odběru omezuje na obaly výrobků se značkami, které distributor prodává (čtvrtá a pátá věta čl. 6 odst. 1 nařízení). Podle třetí věty čl. 6 odst. 1 nařízení distributor musí v rámci individuálního systému upozornit konečného spotřebitele „prostřednictvím jasně rozpoznatelných a čitelných nápisů“ na možnost vrátit obal.
- 6 Dále v souladu s první větou čl. 6 odst. 3 nařízení výrobci a distributoři mohou přistoupit k systému, který zajišťuje pravidelný sběr použitých prodejních obalů, v celé zóně klientely distributora, u konečného spotřebitele nebo v blízkosti jeho bydlíště za účelem jejich využití (dále jen „kolektivní systém“). Výrobci a distributoři,

kteří přistoupili ke kolektivnímu systému, jsou osvobozeni od povinnosti zpětného odběru a využití všech obalů, na které se vztahuje tento systém. Podle druhé věty bodu 4 odst. 2 přílohy I článku 6 nařízení musí výrobci a distributoři informovat o své účasti v kolektivním systému „prostřednictvím označení nebo jakýmkoliv jiným vhodným způsobem“. Mohou tak informovat o své účasti označením na obalech nebo mohou použít jiná opatření, jako například informovat zákazníky v prodejním místě nebo označit obal informativním štítkem.

- 7 Na základě čl. 6 odst. 3 jedenácté věty nařízení musí být kolektivní systémy schváleny příslušnými orgány spolkových zemí. Aby byly schváleny, tyto systémy musí pokrývat území přinejmenším jedné spolkové země, musí uskutečňovat pravidelný sběr v blízkosti bydliště spotřebitelů a musí být podepsány dohody s místními samosprávnými celky pověřenými nakládáním s odpady. Každý podnik, který splňuje tyto podmínky v jedné spolkové zemi, v ní může provozovat schválený kolektivní systém.
- 8 Od 1. ledna 2000 musí individuální a kolektivní systémy dodržovat stejnou míru využití. Tato míra, která je uvedena v příloze I nařízení, se liší podle materiálu, který tvoří obal. Dodržování povinností zpětného odběru a využití je zajištěno v případě individuálního systému prostřednictvím potvrzení vydaných nezávislými znalci a v případě kolektivního systému prostřednictvím poskytnutí ověřitelných údajů o množstvích sbíraných a využívaných obalů.
- 9 Kromě toho čl. 6 odst. 1 devátá věta nařízení uvádí, že pokud distributor nesplní svou povinnost zpětného odběru a využití prostřednictvím individuálního systému, musí tak učinit prostřednictvím kolektivního systému.

- 10 V tomto ohledu německé orgány v rámci svých připomínek ze dne 24. května 2000, které byly Komisi sděleny ve správním řízení (dále jen „připomínky německých orgánů“), uvedly, že nařízení o obalech umožňovalo distributorovi kombinovat zpětný odběr v blízkosti obchodu v rámci individuálního systému se sběrem v blízkosti konečného spotřebitele v rámci kolektivního systému a účastnit se kolektivního systému pouze ve vztahu k části obalů, které uvedl na trh.
- 11 Německé orgány v rámci svých připomínek rovněž uvedly, že pokud se distributor rozhodl účastnit se kolektivního systému pro všechny obaly, které uvedl na trh, nepodléhá již povinnostem stanoveným v čl. 6 odst. 1 a 2, což znamená, že není možné řešení formou individuálního odstraňování *a posteriori*. Naopak, pokud se distributor rozhodl účastnit se nejdříve individuálního systému, jeho pozdější účast na kolektivním systému je možná, pokud nebyla dosažena míra využití v rámci individuálního odstraňování.

B – Kolektivní systém Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH a smlouva o užívání loga

- 12 Od roku 1991 je Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH (dále jen „žalobkyně“ nebo „DSD“) jedinou společností, která provozuje kolektivní systém na celém německém území (dále jen „systém DSD“). Za tímto účelem byla DSD v roce 1993 schválena příslušnými orgány všech spolkových zemí.
- 13 Vztahy mezi DSD na jedné straně a výrobci a distributory přistupujícími k jejímu systému na druhé straně jsou upraveny standardní smlouvou, jejímž předmětem je užívání loga Der Grüne Punkt (dále jen „smlouva“ nebo „smlouva o užívání loga“).

Podpisem této smlouvy přistupující podnik získává za úplaty povolení označit prodejní obaly podléhající systému DSD logem Der Grüne Punkt (čl. 1 odst. 1 smlouvy o užívání loga).

- 14 DSD zajišťuje na účet podniků, které přistoupily k jejímu systému, sběr, třídění a využití použitých prodejních obalů, o kterých podniky rozhodly, že budou podléhat systému DSD, čímž zaniká jejich povinnost zpětného odběru a využití uvedených obalů (článek 2 smlouvy).
- 15 Přistupující podniky jsou povinny oznámit typy obalů, které si přejí odstranit prostřednictvím systému DSD, a označit logem Der Grüne Punkt každý obal těchto typů, který je určen ke spotřebě uvnitř Německa, aby DSD mohla zprostit přistupující podnik uvedené povinnosti (čl. 3 odst. 1 smlouvy).
- 16 Uživatel loga zaplatí DSD v rámci plnění smlouvy o užívání loga poplatky za všechny obaly označené logem Der Grüne Punkt, které prodává na německém území. Výjimky z tohoto pravidla musí být písemně dohodnuty zvláště (čl. 4 odst. 1 smlouvy). Článek 5 odst. 1 smlouvy rovněž uvádí, že všechny obaly s logem Der Grüne Punkt, které uživatel loga prodává na německém území, jsou účtovány (čl. 5 odst. 1 smlouvy).
- 17 Výše poplatku se vypočítá podle dvou aspektů, tedy jednak podle váhy obalu a typu použitého materiálu, a jednak podle objemu nebo plochy obalu. Poplatky jsou vypočítány, aniž by se zvyšovaly z důvodu zisků, a jsou určeny výlučně k pokrytí nákladů na sběr, třídění a využití, jakož i administrativních nákladů, které s tím souvisí (čl. 4 odst. 2 a 3 smlouvy). Výše poplatků může být upravena rozhodnutím DSD, pokud se výše těchto nákladů změní.

- 18 V rámci systému DSD mohou být obaly s logem Der Grüne Punkt přijaty buď ve zvláštních popelnicích a rozděleny podle toho, zda jde o kovy, plasty a smíšené materiály, anebo v kontejnerech umístěných v blízkosti obyvatel (zejména pro papír a sklo), zatímco zbytkové odpady musí být vyhozeny do popelnic patřících do veřejného systému odstraňování odpadů.
- 19 DSD však sama neprovádí sběr ani nevyužívá použité obaly s logem, ale uzavírá subdodavatelskou smlouvu o poskytování této služby s místními sběrnými podniky. Vztahy mezi DSD a těmito podniky jsou upraveny několikrát pozměněnou standardní smlouvou, jejímž předmětem je vytvoření a provoz systému sběru a třídění obalů. Na základě těchto smluv o poskytování služeb podepsaných mezi DSD a 537 místními podniky, má každý z těchto podniků výlučnou pravomoc provádět ve vymezené oblasti směr obalů na účet DSD. Tyto obaly jsou po jejich roztrídění převezeny do centra pro recyklaci odpadů, kde jsou využívány.
- 20 Smlouva o poskytování služeb byla předmětem rozhodnutí 2001/837/ES Komise ze dne 17. září 2001 v řízení podle článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP (věci COMP/34493 – DSD, COMP/37366 – Hofmann + DSD, COMP/37299 – Edelhoff + DSD, COMP/37291 – Rechmann + DSD, COMP/37288 – ARGE a pět dalších podniků + DSD, COMP/37287 – AWG a pět dalších podniků + DSD, COMP/37526 – Feldhaus + DSD, COMP/37254 – Nehlsen + DSD, COMP/37252 – Schönmakers + DSD, COMP/37250 – Altvater + DSD, COMP/37246 – DASS + DSD, COMP/37245 – Scheele + DSD, COMP/37244 – SAK + DSD, COMP/37243 – Fischer + DSD, COMP/37242 – Trienekens + DSD, COMP/37267 – Interseroh + DSD) (Úř. věst. L 319, s. 1). Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí žalobu na neplatnost ve věci T-289/01, Duales System Deutschland v. Komise.

Skutkový základ sporu

- 21 Dne 2. září 1992 DSD oznámila Komisi kromě svých stanov několik dohod, včetně smlouvy o užívání loga a smlouvy o poskytování služeb, za účelem obdržení negativního atestu nebo, v případě jeho neudělení, vydání rozhodnutí o udělení výjimky.
- 22 Komise po zveřejnění, v *Úředním věstníku Evropských společenství* dne 23. července 1997 (Úř. věst. C 100, s. 4), učiněném v souladu s čl. 19 odst. 3 nařízení Rady č. 17 ze 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3), svého záměru rozhodnout ve prospěch oznámených dohod, obdržela připomínky zúčastněných třetích stran týkající se zejména různých aspektů provádění smlouvy o užívání loga. Tyto zúčastněné třetí strany zvláště poukazyvaly na údajné narušení hospodářské soutěže vyplývající z placení dvojího poplatku v případě účasti v systému DSD a v systému jiného poskytovatele služeb.
- 23 Dne 15. října 1998 DSD nabídla Komisi soubor závazků směřujících k tomu, aby výrobci a distributoři, kteří přistoupili k systému DSD nemuseli platit dvojí poplatek v případě, že se účastní jiného kolektivního systému provozovaného na regionální úrovni. DSD vycházela zvláště ze situace, kdy jsou souběžně se systémem DSD vytvořeny kolektivní systémy pokrývající jednu nebo více spolkových zemí. V tomto případě by obaly téhož typu od téhož distributora nebo výrobce mohly být v těchto spolkových zemích odebírány zpět v rámci jednoho z nových kolektivních systémů a v jiných spolkových zemích odebírány zpět v rámci systému DSD, přičemž závazek DSD v tomto ohledu zněl následovně (body 4, 58 a 59 odůvodnění napadeného rozhodnutí):

„Jsou-li zavedeny a nejvyššími orgány spolkové země oficiálně schváleny v souladu s čl. 6 odst. 3 nařízení o obalech jiné systémy než [systém DSD], které působí na regionální úrovni, [DSD] je připravena uplatňovat smlouvu o užívání loga tak, aby

přístupující podniky měly možnost účastnit se jednoho z těchto systémů, pokud jde o část svých obalů. [DSD] tak nebude vybírat žádný poplatek na základě smlouvy o užívání loga pro obaly, které jsou sbírány v rámci takových systémů, přičemž tento druhý typ sběru musí být doložen důkazy. Druhou podmínkou pro osvobození od splatného poplatku za obaly s logem [Der Grüne Punkt] je, že není ohrožena ochrana známky [Der Grüne Punkt].“

- 24 Dne 3. listopadu 1999 měla Komise za to, že se závazky nabídnuté DSD dne 15. října 1998 měly rovněž vztahovat na individuální systémy použité pro odstraňování části odpadů a že se neměly omezovat pouze na kolektivní systémy.
- 25 Dne 15. listopadu 1999 někteří výrobci obalů podali Komisi stížnost. Uplatňovali, že smlouva o užívání loga brání zavedení individuálního systému zpětného odběru obalů. Měli za to, že užívání loga, aniž by docházelo ke skutečnému poskytování služeb odstraňování odpadů ze strany DSD, je zneužitím dominantního postavení DSD.
- 26 Dopisem ze dne 13. března 2000 nabídla DSD Komisi dva dodatečné závazky. Jeden z nich se vztahoval k případu, kdy výrobci a distributoři obalů zvolili individuální systém pro část svých obalů a přistoupili k systému DSD pro zbývající část těchto obalů. Pro tento případ se DSD zavázala k tomu, že nebude vybírat poplatek na základě smlouvy o užívání loga pro část obalů odebranou zpět v rámci individuálního systému za podmínky, že jí budou předloženy důkazy týkající se tohoto druhého typu sběru. Tyto důkazy musí být předloženy v souladu s požadavky uvedenými v příloze I bodu 2 nařízení o obalech. Ve svém dopise ze dne 13. března 2000 DSD rovněž uvedla, že nepovažuje za nezbytné změnit závazky nabídnuté dne 15. října 1998 (viz body 7, 60 a 61 napadeného rozhodnutí).

- 27 Dne 3. srpna 2000 Komise zaslala DSD oznámení námitek, na které DSD odpověděla dopisem ze dne 9. října 2000.
- 28 Dne 20. dubna 2001 Komise přijala rozhodnutí 2001/463/ES v řízení podle článku 82 [ES] (Věc COMP D3/34493 – DSD) (Úř. věst. L 166, s. 1, dále jen „napadené rozhodnutí“).

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

- 29 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 5. července 2001 žalobkyně podala na základě čl. 230 čtvrtého pododstavce ES žalobu na neplatnost napadeného rozhodnutí.
- 30 Samostatným podáním došlým téhož dne žalobkyně rovněž podala na základě článku 242 ES návrh na odklad vykonatelnosti článku 3 napadeného rozhodnutí, jakož i článků 4, 5, 6 a 7 v rozsahu, v němž odkazují na článek 3, do doby, než Soud rozhodne ve věci samé.
- 31 Usnesením ze dne 15. listopadu 2001, *Duales System Deutschland v. Komise* (T-151/01 R, Recueil, s. II-3295), předseda Soudu zamítl návrh na odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí.

- 32 Žalobami zapsanými v kanceláři Soudu 16., 19. a 20. července 2001 Vfw AG, Landbell AG für Rückhol-Systeme (dále jen „Landbell“) a BellandVision GmbH podaly návrh na vstup do tohoto řízení na podporu návrhových žádání Komise. Návrhy na vstup do řízení byly doručeny účastnicím řízení, které ve stanovených lhůtách předložily svá vyjádření.
- 33 Usnesením ze dne 5. listopadu 2001 Soud (pátý senát) povolil vedlejší účastenství těchto tří podniků, přičemž každý z nich mohl předložit své vyjádření dne 7. února 2002.
- 34 Na základě zprávy soudce zpravodaje se Soud (první senát) rozhodl zahájit ústní část řízení a v rámci organizačních procesních opatření zaslal účastnicím řízení řadu otázek k ústnímu zodpovězení během jednání. Tyto otázky se týkaly různých etap sběru a využití obalů a podmínek, za kterých by mohla existovat hospodářská soutěž mezi individuálními a kolektivními systémy. Soud rovněž vyzval Komisi k předložení dokumentu poskytnutého německými orgány v rámci správního řízení. Komise předložila tento dokument dne 26. června 2006.
- 35 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky Soudu byly vyslechnuty na jednání, které se konalo ve dnech 11. a 12. července 2006.
- 36 Žalobkyně navrhuje, aby Soud:

— zrušil napadené rozhodnutí;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

37 Komise navrhuje, aby Soud:

— zamítl žalobu;

— uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

38 Vfww navrhuje, aby Soud zamítl žalobu.

39 Landbell navrhuje, aby Soud:

— zamítl žalobu;

— uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

40 BellandVision navrhuje, aby Soud:

— zamítl žalobu;

— uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

- 41 Před přezkumem argumentů účastnic řízení k přípustnosti a věci samé je třeba popsat obsah napadeného rozhodnutí.

A – *Napadené rozhodnutí*

- 42 Na rozdíl od nařízení, v němž není upřesněno, zda je možné kombinovat individuální systém se systémem kolektivním, nebo rovněž používat několik kolektivních systémů pro zpětný odběr a využití obalů uvedených na trh, napadené rozhodnutí vychází z možnosti výrobce nebo distributora obalů kombinovat tyto různé systémy, aby splnil povinnosti, které pro něj vyplývají z nařízení.
- 43 V této souvislosti se právní posouzení Komise dělí na dvě části: první část se věnuje analýze chování DSD z pohledu článku 82 ES (body 65 až 160 odůvodnění a článek 1 napadeného rozhodnutí) a druhá část přezkumu opatření umožňujících Komisi zajistit, na základě čl. 3 odst. 1 nařízení č. 17, ukončení shledaného zneužití dominantního postavení (body 161 až 167 odůvodnění a články 3 až 7 napadeného rozhodnutí). Napadené rozhodnutí se nevyjadřuje k legalitě chování DSD z pohledu čl. 86 odst. 2 ES.

1. *K možnosti kombinovat několik systémů zpětného odběru a využití za účelem splnění povinností vyplývajících z nařízení o obalech*

44 Možnost přistoupit k několika systémům zpětného odběru a využití za účelem splnění povinností vyplývajících z nařízení o obalech (dále jen „smíšené systémy“) je základním předpokladem napadeného rozhodnutí, v němž Komise rozlišuje tři případy (bod 101 odůvodnění napadeného rozhodnutí):

- příklad č. 1 odpovídá případu, kdy výrobce nebo distributor používá (národní) kolektivní systém DSD pro jednu část svých obalů a jiný (regionální) kolektivní systém pro zbývající část obalů;

- příklad č. 2 odpovídá případu, kdy výrobce nebo distributor používá systém DSD pro jednu část svých obalů a individuální systém pro zbývající část obalů;

- příklad č. 3 odpovídá případu, kdy výrobce nebo distributor svěřuje odstranění všech svých obalů v Německu systémům konkurujícím systému DSD, ale v jiných členských státech přistoupí k systému užívajícímu logo Der Grüne Punkt.

45 Napadené rozhodnutí uvádí několik skutečností umožňujících prokázat možnost používat smíšené systémy. Rozhodnutí tak uvádí (bod 20 odůvodnění napadeného rozhodnutí), že z vyjádření německých orgánů vyplývá, že nařízení umožňuje kombinovat individuální systém se systémem kolektivním a účastnit se kolektivního systému pouze pro zpětný odběr částí obalů uvedených na trh. Pro tento případ německé orgány upřesňují, že jak pro spotřebitele, tak pro orgány je třeba jasně vymezit, které obaly podléhají povinnosti zpětného odběru v prodejních místech

nebo v jejich bezprostřední blízkosti a které této povinnosti nepodléhají (bod 20 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Napadené rozhodnutí rovněž zdůrazňuje, že z dřívější odpovědi německých orgánů vyplývá, že čl. 6 odst. 3 nařízení nepředpokládá, že je možné použít pouze jediný systém. Německé orgány tak nikdy neměly v úmyslu umožnit zavedení pouze jednoho kolektivního systému v celém státě nebo v každé spolkové zemi (bod 23 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 46 Vyjádření německých orgánů tak umožňuje konstatovat, že alternativní výklad nařízení, podle kterého výrobce nebo distributor obalů může pro splnění svých povinností použít individuální nebo kolektivní systém, nebrání smíšenému systému. Soud ostatně poznamenává, že žalobkyně v projednávané věci nezpochybňuje možnost výrobce nebo distributora obalů použít smíšený systém, ale spíše napadá posouzení svého chování Komisí, pokud jde o článek 82 ES a čl. 3 odst. 1 nařízení č. 17.

2. Posouzení vztahující se k článku 82 ES

- 47 Podle napadeného rozhodnutí je DSD jediným podnikem, který nabízí kolektivní systém na celém německém území, přičemž systém DSD provádí sběr přibližně 70 % prodejních obalů v Německu, jakož i přibližně 82 % prodejních obalů posbíraných v Německu od spotřebitelů (bod 95 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Dominantní postavení DSD není v projednávané věci zpochybněno.
- 48 V projednávaném případě zneužití dominantního postavení shledané v napadeném rozhodnutí spočívá v tom, že poplatek vybíraný DSD od výrobců a distributorů obalů, kteří přistupují k systému DSD, není podmíněn skutečným použitím tohoto

systemu, ale je vypočítán podle množství obalů označených logem Der Grüne Punkt, které tyto výrobci a distributoři uvádějí na trh v Německu (čl. 4 odst. 1 a čl. 5 odst. 1 smlouvy). Přitom výrobci a distributoři, kteří přistupují k systému DSD, musí označit logem Der Grüne Punkt každý obal oznámený DSD, který má být v Německu uveden na trh (čl. 3 odst. 1 smlouvy). Podle rozhodnutí tak DSD zneužívá své dominantní postavení tím, že nepodmiňuje zaplacení poplatku splatného na základě smlouvy skutečným použitím systému DSD. Z šetření vedeného Komisí na základě stížností zákazníků nebo soutěžitelů DSD totiž vyplývá, že způsob výpočtu poplatku zaplaceného DSD zabraňuje přání některých výrobců obalů, zákazníků systému DSD, mít možnost používat vlastní individuální systém nebo jiný kolektivní systém pro část obalů, které uvádějí na trh (body 100 až 102 napadeného rozhodnutí).

- 49 V tomto ohledu má napadené rozhodnutí za to, že řešení nabízené DSD, tedy neoznačování logem Der Grüne Punkt obalů, které nepodléhají systému DSD, ale jinému systému, ať individuálnímu, nebo kolektivnímu, by „v nikoli nezanedbatelném množství případů“ nebylo úspěšné z hospodářského hlediska (bod 103 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Takové řešení by totiž vyžadovalo selektivní označování obalů (které by měly, nebo neměly logo Der Grüne Punkt), což by vedlo ke značným dodatečným nákladům v případě jednotné obchodní úpravy obalů nebo použití různých distribučních kanálů (body 104 a 105 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Takové řešení by navíc vyžadovalo, aby výrobci a distributoři obalů používající smíšené systémy připravili obaly s logem Der Grüne Punkt tam, kde zpětný odběr těchto obalů provádí systém DSD, a připravili obaly bez tohoto loga tam, kde zpětný odběr zajišťují jiné systémy, což je prakticky nemožné (bod 106 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Nakonec s ohledem na skutečnost, že se konečný spotřebitel rozhodne, až když balený výrobek zakoupil nebo případně až když jej použil, zda obal vyhodí v rámci kolektivního systému v blízkosti svého bydliště, nebo zda jej odevzdá v prodejním místě v rámci individuálního systému, by nebylo možné přiřadit obaly s logem Der Grüne Punkt k jednomu nebo druhému typu sběru (bod 107 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 50 V napadeném rozhodnutí se Komise domnívá, že účinky zneužití, které se týká režimu poplatku vázaného na smlouvu o užívání loga, jsou dvojí. Jednak DSD tím, že podmiňuje placení poplatku výlučně užíváním loga, vystavuje podniky, které nevyužívají služby převzetí povinnosti odstraňování odpadů nebo které tuto službu využívají pouze pro část odpadů, nespravedlivým cenám a obchodním podmínkám. Z důvodu nepřiměřeného rozdílu mezi náklady na poskytnutí služby a její cenou se jedná o případ zneužívání dominantního postavení ve smyslu čl. 82 odst. 2 písm. a) ES (body 111 až 113 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Dále v důsledku režimu poplatků vymezeného smlouvou o užívání loga není pro podniky povinné zaplatit poplatek hospodářsky rentabilní, aby přistoupily ke konkurenčnímu individuálnímu nebo kolektivnímu systému, jelikož tyto podniky musí buď platit poplatek DSD vedle odměny placené soutěžitelé, anebo zavést odlišné způsoby balení a distribuce. Režim poplatků tak ztěžuje vstup soutěžitelů systému DSD na trh (viz body 114 a 115 napadeného rozhodnutí).
- 51 Komise konkrétněji popisuje zneužití, které představuje smluvní poplatek, ve třech výše uvedených případech. Pokud jde o příklad č. 1 týkající se smíšeného systému, v jehož rámci se kombinuje použití národního kolektivního systému DSD a jiného regionálního kolektivního systému, napadené rozhodnutí uvádí, že tento případ ve skutečnosti vyžaduje buď jiné označení podle použitého systému, anebo zaplacení splatného poplatku v rámci dvou systémů. Skutečnost, že DSD vyžaduje zaplacení poplatku za celkové množství obalů uvedených na trh v Německu tedy činí účast v regionálním kolektivním systému hospodářsky zcela nerentabilní (viz body 118 až 123 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 52 Za účelem vyřešení tohoto problému se DSD v rámci správního řízení (body 58 a 59 napadeného rozhodnutí) zavázala uplatňovat smlouvu o užívání loga tak, že dotyční výrobci a distributoři budou mít možnost účastnit se jiného kolektivního systému pro část svých obalů, avšak za podmínky, že tato účast bude doložena důkazy a nebude ohrožena ochrana známky Der Grüne Punkt. Jelikož DSD odmítla zrušit

podmínku týkající se ochrany známky, přičemž tento projev ostatně nebyl výslovný, Komise měla v napadeném rozhodnutí za to, že tento závazek nepostačuje k odstranění pochybností vyjádřených Komisí (viz body 122 a 123 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

53 Pokud jde o příklad č. 2 týkající se smíšeného systému, v jehož rámci se kombinuje použití individuálního systému a systému DSD, napadené rozhodnutí uvádí, že skutečnost, že DSD vyžaduje zaplacení poplatku za celkové množství obalů uvedených na trh v Německu vylučuje účast v individuálním systému pro část těchto obalů (viz body 124 až 128 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

54 Za účelem vyřešení tohoto problému se DSD v rámci správního řízení (body 60 a 61 napadeného rozhodnutí) zavázala nevybírat poplatek na základě smlouvy za tu část obalů, která je odebrána zpět v rámci individuálního systému, avšak za podmínky, že tento zpětný odběr bude doložen důkazy. V rámci tohoto závazku DSD rovněž upřesnila, že užívání loga Der Grüne Punkt zůstane omezeno na obaly odebrané zpět v rámci systému DSD, a že tímto logem tedy nemohou být označeny obaly odebrané zpět v rámci individuálního systému. Komise však měla za to, že v praxi není myslitelné zavést odlišné způsoby balení a distribuce, jelikož je téměř nemožné, aby dotýčný výrobce nebo distributor obalů mohl v této fázi určit, které obaly spotřebitel odevzdá v rámci kolektivního systému a které v rámci individuálního systému. Komise se tedy domnívala, že tento závazek nepostačuje k odstranění jejích pochybností o situaci hospodářské soutěže (viz body 127 a 128 napadeného rozhodnutí).

55 Pokud jde o příklad č. 3, který předpokládá neúčast v systému DSD v Německu, ale účast v systému zpětného odběru a odstraňování, v jehož rámci se užívá logo Der

Grüne Punkt v jiném členském státě, v kterémžto případě by DSD mohla požadovat zaplacení poplatku v Německu, napadené rozhodnutí uvádí, že závazek a prohlášení DSD předložené v rámci správního řízení umožňuje vyřešit problémy v tomto ohledu označené Komisí (viz body 62 až 64 a 129 až 135 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 56 Napadené rozhodnutí upřesňuje, že konstatované zneužití není odůvodněno údajnou neslučitelností mezi ustanoveními nařízení a označením obalů, pro které není zajištěna žádná služba převzetí povinnosti odstranění odpadů, logem Der Grüne Punkt (viz body 136 až 142 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Nemůže být také odůvodněno nezbytností chránit rozlišovací způsobilost loga Der Grüne Punkt (viz body 143 až 153 napadeného rozhodnutí). V tomto bodě napadené rozhodnutí odkazuje na rozsudek Kammergericht Berlin (Regionálního soudu v Berlíně, Německo) ze dne 14. června 1994 a uvádí, že základní funkce tohoto loga je splněna, „jestliže spotřebiteli sděluje, že tento má možnost nechat odstranit obal prostřednictvím DSD“. Funkce uvedeného loga tedy nevyžaduje, aby jím byly označeny pouze obaly podléhající systému DSD v případě sběru pouze části obalů tímto systémem (viz bod 145 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 57 Napadené rozhodnutí rovněž uvádí, že obchod mezi členskými státy může být ve znatelném rozsahu ovlivněn zneužitím dominantního postavení, které představují podmínky placení sporného smluvního poplatku s ohledem na okolnosti, které jsou vlastní zpětnému odběru a využití obalů v Německu a na společném trhu (viz body 155 až 160 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Dopad na obchod mezi členskými státy není ostatně v projednávané věci zpochybněn.
- 58 Závěrem svého posouzení podle článku 82 ES Komise v napadeném rozhodnutí uvádí, že v určitých případech je chování DSD spočívající ve vyžadování zaplacení poplatku za všechny obaly uvedené na trh v Německu s logem Der Grüne Punkt

zneužitím dominantního postavení. Toto porušení článku 82 ES je popsáno v článku 1 napadeného rozhodnutí následovně:

„Chování [DSD] spočívající ve vyžadování, v souladu s čl. 4 odst. 1 první větou a čl. 5 odst. 1 první větou smlouvy o užívání loga, zaplacení poplatku za všechny prodejní obaly uvedené na trh v Německu s logem [Der Grüne Punkt] je neslučitelné se společným trhem, pokud na základě nařízení o obalech podniky povinné zaplatit poplatek:

- a) využívají službu převzetí povinnosti odstraňování odpadů stanovenou v článku 2 smlouvy o užívání loga pouze pro část obalů [příklady č. 1 a 2] nebo ji nevyužívají vůbec, ale uvádí na trh v Německu standardizované obaly, které jsou rovněž uvedeny na trh v jiném členském státě [Evropského hospodářského prostoru] a pro které přistoupily k systému zpětného odběru, v jehož rámci se užívá logo [Der Grüne Punkt] [příklad č. 3], a

- b) prokážou, že pokud jde o celkové nebo částečné množství obalů, pro které nevyužívají službu převzetí povinnosti odstraňování odpadů, splňují povinnosti zpětného odběru, které jim jsou uloženy nařízením o obalech, prostřednictvím konkurenčních kolektivních systémů nebo individuálních systémů.“

3. Posouzení vztahující se k čl. 3 odst. 1 nařízení č. 17

59 Po konstatování existence zneužití dominantního postavení Komise v napadeném rozhodnutí určuje podle čl. 3 odst. 1 nařízení č. 17 způsob, jakým DSD musí ukončit

shledané protiprávní jednání (body 161 až 167 odůvodnění a články 2 až 7 napadeného rozhodnutí).

- 60 Hlavní z těchto opatření zavazuje DSD k tomu, aby nevybírala poplatek za množství obalů uvedených na trh v Německu s logem Der Grüne Punkt, pro které není využívána služba převzetí povinnosti odstraňování odpadů a pro které jsou povinnosti uložené nařízením o obalech splněny jiným způsobem. Toto opatření, definované v článku 3 napadeného rozhodnutí, co se týče příkladů č. 1 a 2, zní následovně:

„DSD je povinna se zavázat vůči všem stranám smlouvy o užívání loga k tomu, že nebude vybírat poplatek za množství prodejních obalů uvedených na trh v Německu s logem [Der Grüne Punkt], pro které není využívána služba převzetí povinnosti odstraňování odpadů v souladu s článkem 2 uvedené smlouvy o užívání loga a pro které jsou povinnosti uložené nařízením o obalech splněny jiným způsobem.

Závazek uvedený v prvním pododstavci nahrazuje derogační ustanovení čl. 4 odst. 1 druhé věty smlouvy o užívání loga.“

- 61 Krom toho v článku 5 napadeného rozhodnutí Komise popisuje pravidla dokazování, která jsou v tomto případě vyžadována, následovně:

„1. [Příklad č. 1] Pokud jsou část obalů nebo všechny obaly odebrány zpět v rámci konkurenčního kolektivního systému, je potvrzení vydané provozovatelem systému

o tom, že v rámci tohoto konkurenčního kolektivního systému je odebráno zpět odpovídající množství obalů, dostatečným důkazem o tom, že jsou povinnosti uložené nařízením o obalech uvedené v člancích 3 a 4 splněny jiným způsobem.

2. [Příklad č. 2] Pokud jsou část obalů nebo všechny obaly předmětem sběru v rámci individuálního systému, postačuje pozdější předložení potvrzení nezávislého znalce uvádějící, že povinnosti zpětného odběru a využití byly splněny. Potvrzení může být vystaveno samostatně pro každého výrobce nebo distributora, anebo pro všechny podniky účastníci se individuálního systému.

3. DSD nemůže v žádném případě vyžadovat, aby bylo potvrzení předloženo před datem stanoveným v nařízení o obalech.

4. Co se týče důkazů, které mají být předloženy DSD, postačuje, nezávisle na odpovídajícím znění nařízení o obalech, aby potvrzení smluvními stranám potvrzovalo, že požadavky na zpětný odběr a využití jsou pro určitý objem obalů splněny.

5. Pokud by potvrzení mělo obsahovat jiné údaje, tyto údaje mohou být znečitelněny.

6. Jak potvrzení provozovatele systému, tak potvrzení nezávislého znalce, mohou být nahrazeny účetním osvědčením, které následně potvrzuje, že povinnosti uložené nařízením o obalech jsou pro určité množství obalů splněny.

7. Žádné jiné ustanovení smlouvy o užívání loga nemůže být použito tak, aby zpřísnilo požadavky týkající se důkazů, které mají být předloženy DSD.“

62 Článek 4 rozhodnutí se zabývá zvláštní situací příkladu č. 3:

„1. DSD není oprávněna vybírat poplatek za obaly odebrané zpět v jiném členském státě v rámci systému zpětného odběru a využití, v němž se užívá logo [Der Grüne Punkt] a které jsou s tímto logem uvedeny na trh na území působnosti nařízení o obalech za podmínky, že je potvrzeno, že povinnosti uložené nařízením o obalech jsou splněny jiným způsobem než přistoupením k systému zavedenému DSD v souladu s čl. 6 odst. 3 nařízení.

2. DSD může podmínit osvobození od placení poplatku tím, že na obalech uvedených v odstavci 1 je v blízkosti loga [Der Grüne Punkt] konečný spotřebitel upozorněn, prostřednictvím poznámky v tomto smyslu nebo jakýmkoliv jiným vhodným způsobem, na skutečnost, že tento obal není odebírán zpět v rámci systému zavedeného DSD v souladu s čl. 6 odst. 3 nařízení.

3. V případě neshody ohledně rozeznatelnosti a pochopitelnosti poznámky se strany obrátí na Komisi s žádostí o jmenování znalce, ve lhůtě jednoho týdne po vyjádření nesouhlasu jedné nebo obou z nich.

Úkolem znalce je ve lhůtě čtyř týdnů konstatovat, zda různé prezentace poznámky zamýšlené stranami odpovídají požadavkům odstavce 2 s ohledem na základní funkce, které musí obal plnit [...]“

63 Právě v tomto kontextu je třeba zkoumat argumenty účastnic řízení.

B – K přípustnosti žaloby

1. K přípustnosti žaloby, pokud jde o článek 4 napadeného rozhodnutí

64 Komise uplatňuje, že žaloba směřuje ke zrušení celého napadeného rozhodnutí, aniž by zmiňovala zvláštní situaci popsanou v článku 4, který je oddělitelný od zbývajících částí napadeného rozhodnutí. Neuvedení této skutečnosti žalobkyní je v rozporu s čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu Soudu a žaloba by měla být prohlášena za nepřipustnou v rozsahu, v němž směřuje proti článku 4 napadeného rozhodnutí.

65 Žalobkyně uplatňuje, že v souladu s požadavky jednacího řádu žaloba obsahuje jasný a přesný popis skutkových okolností a právních důvodů, který umožňuje Komisi připravit její obhajobu a Soudu vykonat jeho přezkum (usnesení Soudu ze dne 28. dubna 1993, *De Hoe v. Komise*, T-85/92, Recueil, s. II-523, bod 20). Žaloba zejména vyjmenovává důvody, pro které sporná ustanovení smlouvy o užívání loga nemohou být považována za zneužívající s ohledem na článek 82 ES, v důsledku čehož se opatření stanovená v článku 4 napadeného rozhodnutí stávají bezdůvodnými.

66 Soud poznamenává, že napadené rozhodnutí vymezuje zneužití dominantního postavení (článek 1), a z tohoto důvodu ukládá DSD určité povinnosti, aby ukončila toto zneužívání (články 3 až 7). Komise zejména v článku 4 napadeného rozhodnutí ukládá povinnost směřující k ukončení zneužívání dominantního postavení v případě, kdy výrobce nebo distributor hodlá uvádět obaly na trh v jiném členském

státě než v Německu, tak, že přistupuje k systému zpětného odběru a využití, v jehož rámci se užívá logo Der Grüne Punkt, ale který pro stejné obaly uváděné na trh v Německu plní své povinnosti bez účasti v systému DSD.

- 67 V rámci prvního žalobního důvodu vycházejícího z porušení článku 82 ES přitom žalobkyně navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž údajně nesprávně konstatuje existenci zneužití dominantního postavení. Pokud by Soud vyhověl tomuto žalobnímu důvodu, všechny povinnosti uložené DSD napadeným rozhodnutím, které směřují k ukončení tohoto zneužívání dominantního postavení, by musely být zrušeny, aniž by bylo nutné zkoumat zvláštní situaci uvedenou v článku 4 napadeného rozhodnutí.
- 68 Stejně tak v rámci druhého žalobního důvodu vycházejícího z porušení článku 3 nařízení č. 17 a z porušení zásady proporcionality žalobkyně navrhuje zrušení povinnosti uložené v článku 4 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž je tato povinnost nepřiměřená s ohledem na možnost selektivního označování obalů nebo neužívání známky „Der Grüne Punkt“, v němž zavazuje DSD poskytovat její služby a dostat za ně zapláceno až později a v němž tato povinnost vylučuje placení poplatku pouze za užívání ochranné známky.
- 69 Je tedy nutno konstatovat, že žaloba splňuje formální podmínky stanovené v čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu a že Soud tak může vykonat svůj přezkum. Návrh Komise směřující k tomu, aby byla určena nepřipustnost žaloby v rozsahu, v němž směřuje proti článku 4 napadeného nařízení, tedy musí být odmítnut.

2. *K předložení žalobních důvodů během řízení*

- 70 Komise tvrdí, že replika obsahuje tři nové žalobní důvody týkající se nového výkladu smlouvy o užívání loga (viz bod 115 níže), kritiky citací dřívějšího znění nařízení o obalech v popisu skutkových okolností v napadeném rozhodnutí a skutečnosti, že spotřebitel nemůže požadovat sběr obalů v blízkosti svého bydliště v rámci individuálních systémů. Tyto žalobní důvody by tedy měly být prohlášeny za nepřipustné.
- 71 Soud poznamenává, že podle čl. 48 odst. 2 prvního pododstavce jednacího řádu je předložení nových důvodů v průběhu řízení zakázáno, ledaže by se zakládaly na právních a skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení. V tomto ohledu žalobní důvod, který je rozšířením důvodu dříve přímo nebo implicitně uvedeného v žalobě a který je s ním těsně spjat musí být prohlášen za přípustný (viz rozsudek Soudu ze dne 10. dubna 2003, *Travellex Global and Financial Services a Interpayment Services v. Komise*, T-195/00, Recueil, s. II-1677, body 33 a 34 a citovaná judikatura).
- 72 V projednávané věci údajné nové žalobní důvody vytýkané Komisí jsou ve skutečnosti pouze argumenty rozvedenými žalobkyní v odpověď na argumentaci Komise uvedenou v rámci obrany proti prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení článku 82 ES.
- 73 V důsledku toho musí být odmítnuta námitka nepřipustnosti vznesená Komisí, pokud jde o předložení nových žalobních důvodů v průběhu řízení.

3. *K přihlédnutí k některým přílohám předloženým žalobkyní*

a) K přílohám vypracovaným C. Weidemannem

- 74 Komise zdůrazňuje, že přílohy připravené C. Weidemannem, jedním z advokátů DSD, týkající se environmentálního řízení hospodaření s obaly v Německu (příloha A žaloby) a odůvodnění systému DSD s ohledem na článek 86 ES (příloha A repliky), obsahují vysvětlení, která nejsou převzata ve spisech žalobkyně. Soud by tedy neměl k těmto přílohám přihlédnout, jelikož tvrzení o porušení právního předpisu nemůže být učiněno prostřednictvím pouhého odkazu na přílohy.
- 75 Soud poznamenává, že za účelem zajištění právní jistoty a řádného výkonu spravedlnosti je třeba pro to, aby byla žaloba přípustná, aby hlavní skutkové a právní okolnosti, na kterých je založena, vyplývaly přinejmenším stručně, ale uceleně a srozumitelně z textu samotné žaloby (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 15. prosince 1961, Sociétés Fives Lille Cail a další v. Vysoký úřad, 19/60, 21/60, 2/61 a 3/61, Recueil, s. 561, 588, a rozsudek Soudu ze dne 21. září 2005, EDP v. Komise, T-87/05, Sb. rozh. s. II-3745, bod 155 a citovaná judikatura). V tomto ohledu, ačkoliv obsah žaloby lze podpořit a doplnit v konkrétních bodech odkazy na výňatky z písemností, které tvoří její přílohu, obecný odkaz na další písemná vyjádření, byť přiložená k žalobě, nemůže zhojit neexistenci základních prvků právní argumentace, které podle čl. 44 odst. 1 jednacího řádu musejí být uvedeny v samotné žalobě (usnesení Soudu ze dne 21. května 1999, Asia Motor France a další v. Komise, T-154/98, Recueil, s. II-1703, bod 49, rozsudek EDP v. Komise, uvedený výše, bod 155 a citovaná judikatura).
- 76 V projednávané věci je třeba konstatovat, že přílohy připravené C. Weidemannem, týkající se environmentálního řízení hospodaření s obaly v Německu a odůvodnění systému DSD s ohledem na článek 86 ES, představují skutečné spisy účastníka řízení předložené jedním z advokátů, který zastupuje DSD před Soudem. Základní prvky

právní argumentace rozvinuté v těchto přílohách tedy musí být uvedeny v žalobě nebo v replice, které musí odkazovat na výňatky z těchto příloh za účelem podpory nebo doplnění jejich obsahu a nemohou pouze obecně odkazovat na uvedené přílohy.

- 77 Přitom, když žaloba zmiňuje první z těchto příloh, pouze uvádí, aniž by obsahovala další vysvětlení, že závěr, ke kterému dospěl pan Weidemann v rámci své analýzy environmentálního řízení hospodaření s obaly v Německu, je rovněž závěrem uvedeným v žalobě, aniž by bylo zmíněno, na které konkrétní body této přílohy, která má 54 stran, žaloba odkazuje.
- 78 Přílohu o environmentálním řízení hospodaření s obaly v Německu je třeba zohlednit pouze ve vztahu k této jediné zmínce, z níž vyplývá, že autor přílohy souhlasí s analýzou uvedenou v žalobě.
- 79 Pokud jde o druhou přílohu připravenou panem Weidemannem týkající se odůvodnění systému DSD s ohledem na článek 86 ES, je namístě poznamenat, že tato příloha, která má 58 stran, byla předložena „jako doplnění“ ve fázi repliky, která odkazuje „zcela na argumentaci přílohy pro účely popisu žalobních důvodů týkajících se článku 86 ES“.
- 80 Takové zmínky v zásadě nemohou být považovány za postačující s ohledem na výše uvedenou judikaturu, jelikož obecný odkaz na přílohu nemůže zhojit neexistenci základních prvků právní argumentace, které musejí být uvedeny v žalobě. Replika nicméně poskytuje stručný popis obsahu této přílohy, která doplňuje argumentaci uvedenou k této otázce v žalobě, a jako taková umožňuje Komisi připravit její obhajobu a Soudu vykonat jeho přezkum třetího žalobního důvodu, vycházejícího z porušení čl. 86 odst. 2 ES.

81 Za těchto okolností je namístě mít za to, že Soud přihlédne k příloze týkající se odůvodnění systému žalobkyně s ohledem na článek 86 ES pouze v rozsahu, v němž se konkrétně vztahuje na argumenty výslovně uplatněné DSD v jejích písemnostech.

b) K průzkumům názorů připojeným k replice

82 Komise uplatňuje, že žalobkyně neodůvodnila prodlení v předložení důkazních návrhů spočívajících zejména ve dvou průzkumech názorů připojených k replice, což je v rozporu s čl. 48 odst. 1 jednacího řádu.

83 Soud poznamenává, že průzkumy názorů předložené žalobkyní v replice nejsou důkazními návrhy ve smyslu čl. 48 odst. 1 jednacího řádu, ale že slouží k podpoře argumentace uvedené v replice jako odpověď na argumenty uvedené v žalobní odpovědi, pokud jde o úlohy, které sehrávají známka Der Grüne Punkt a konečný spotřebitel při zpětném odběru a využití obalů.

84 V důsledku toho musí být odmítnuta námitka nepřipustnosti vznesená Komisí, pokud jde o průzkumy názorů připojené k replice.

C – *K věci samé*

85 Žalobkyně uplatňuje na podporu své žaloby tři žalobní důvody. První vychází z porušení článku 82 ES. Druhý vychází z porušení čl. 3 odst. 1 nařízení č. 17 a zásady proporcionality. Třetí žalobní důvod vychází z porušení čl. 86 odst. 2 ES.

1. K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení článku 82 ES

a) Úvodní poznámky k tezi bezplatné povinné licence

Argumenty účastnic řízení

- ⁸⁶ Žalobkyně uplatňuje, že Komise v článku 3 napadeného rozhodnutí ukládá povinnost poskytnout „bezplatnou povinnou licenci“ k užívání její známky Der Grüne Punkt podnikům, které přistoupí k jejímu systému v rozsahu, v němž logo odpovídající této známce může být od nynějška v důsledku rozhodnutí vyznačeno na všech obalech bez ohledu na dotýčný systém zpětného odběru a využití. Přitom podle judikatury Soudního dvora povinná licence k právu duševního vlastnictví může být poskytnuta pouze za „výjimečných okolností“, zejména když se odmítnutí licence týká práva průmyslového vlastnictví, jehož zpřístupnění prostřednictvím licence je nezbytné k výkonu dotyčné činnosti a které by mohlo vyloučit jakoukoliv hospodářskou soutěž na odvozeném trhu, a když toto odmítnutí není objektivně odůvodněno (rozsudky Soudního dvora ze dne 6. dubna 1995, RTE a ITP v. Komise, zvaný „Magill“, C-241/91 P a C-242/91 P, Recueil, s. I-743, body 50 až 56, a ze dne 26. listopadu 1998, Bronner, C-7/97, Recueil, s. I-7791, bod 39). Jelikož žádná z těchto okolností není v projednávané věci prokázána, nemůže být vymezeno žádné zneužití dominantního postavení na základě článku 82 ES. Na podporu svého tvrzení žalobkyně v podstatě uvádí následující argumenty: zaprvé, známka Der Grüne Punkt není nezbytná k účasti v systému, který konkuruje systému DSD; zadruhé, hospodářská soutěž není vyloučena spornými smluvními ustanoveními, a zatřetí, chování DSD je odůvodněno několika objektivními důvody, zejména nezbytností uskutečnit cíle nařízení, nezbytností zachovat různé funkce známky Der Grüne Punkt, která nemůže být předmětem povinné licence s ohledem na právo ochranných známek, a nezbytností umožnit řádné fungování systému DSD.

- 87 Komise, podporovaná vedlejšími účastnicemi, uvádí, že napadené rozhodnutí neukládá DSD povinnost poskytnout bezplatné povinné licence, v rozporu s mezinárodním právem a právem Společenství. Vymezené zneužití vyplývá z pouhé skutečnosti, že režim poplatků je v rozporu s článkem 82 ES v tom smyslu, že DSD požaduje, aby byla odměněna za službu, kterou neposkytuje a u které bylo prokázáno, že je poskytována v rámci jiného systému.

Závěry Soudu

- 88 V rámci prvního žalobního důvodu, který se týká článku 82 ES, žalobkyně v podstatě zpochybňuje následky vyplývající ze splnění povinnosti přijaté na základě čl. 3 odst. 1 nařízení č. 17 a uvedené v článku 3 napadeného rozhodnutí (viz bod 60 výše), jejímž účelem je ukončení zneužívání dominantního postavení vymezeného v článku 1 rozhodnutí (viz bod 58 výše). Podle žalobkyně povinnost definovaná v článku 3 rozhodnutí ukládá poskytnutí „bezplatné povinné licence“ k užívání známky Der Grüne Punkt pro obaly určené k odstranění v rámci systémů, které konkurují systému DSD.
- 89 Žalobkyně nicméně tvrdí, když zpochybňuje legalitu takové povinné licence, že známka Der Grüne Punkt není nezbytná k účasti v systému, který konkuruje systému DSD (viz bod 93 níže) a že hospodářská soutěž není spornými smluvními ustanoveními vyloučena (viz bod 95 níže). Tato argumentace se rovná tvrzení, že chování DSD, jak je vymezeno v článku 1 napadeného rozhodnutí, nemá dopad na hospodářskou soutěž, a nepředstavuje tedy zneužití dominantního postavení ve smyslu článku 82 ES.
- 90 Stejně tak žalobkyně tvrdí, že režim poplatků definovaný smlouvou o užívání loga je odůvodněn úvahami vyplývajícími z nařízení (viz bod 98 až 101 níže), z práva ochranných známek (viz body 103 až 106, 107 až 114 níže) a z nezbytnosti zajistit

řádné fungování systému DSD (viz body 115 a 116 níže). Tyto úvahy podle ní představují objektivní odůvodnění režimu poplatků, který je předmětem zneužití vymezeného v článku 1 rozhodnutí, a tento režim tedy nemůže být považován za zneužívající s ohledem na článek 82 ES.

91 Tedy spíše než zkoumání důsledků, které by argumenty žalobkyně mohly mít pro povinnost uloženou v článku 3 napadeného rozhodnutí, tedy, podle DSD, „bezplatnou povinnou licenci“, kteréžto důsledky spadají do druhého žalobního důvodu vycházejícího z porušení čl. 3 odst. 1 nařízení č. 17, je třeba omezit posuzování Soudu v rámci prvního žalobního důvodu – který se týká článku 82 ES – pouze na argumenty vztahující se ke zneužití dominantního postavení vymezeného v článku 1 napadeného rozhodnutí. V případě neexistence zneužití dominantního postavení s ohledem na článek 82 ES, by totiž byl článek 3 napadeného rozhodnutí bezdůvodný na základě čl. 3 odst. 1 nařízení č. 17, jelikož by již neexistovalo protiprávní jednání, které by mělo být ukončeno. A *contrario*, v případě existence zneužití dominantního postavení Komise skutečně na základě čl. 3 odst. 1 nařízení č. 17 disponuje pravomocí uložit dotyčnému podniku povinnost ukončit shledané protiprávní jednání.

92 Právě v tomto kontextu je třeba popsat argumenty účastnic řízení vztahující se ke zneužití dominantního postavení vymezeného v napadeném rozhodnutí.

b) Argumenty účastnic řízení vztahující se ke zneužití dominantního postavení

i) K neexistenci nezbytnosti užívat známku Der Grüne Punkt pro účast v systému, který konkuruje systému DSD

93 Zprvée žalobkyně tvrdí, že povinná licence k užívání její známky není nijak nezbytná, ve smyslu výše uvedeného rozsudku Magill, k tomu, aby si výrobce nebo

distributor mohl zvolit účast v konkurenčním systému (rozsudek Magill, uvedený výše, bod 50, a rozsudek Bronner, uvedený výše, bod 41). K této otázce se přitom Komise v napadeném rozhodnutí omezuje na poznámku, že je pouze „pohodlnější a jednodušší“ označit známkou DSD obaly, pro které je používán konkurenční systém, aby se zabránilo dodatečným nákladům spojeným se selektivním označováním obalů (viz body 103 až 105 odůvodnění napadeného rozhodnutí). V tomto ohledu žalobkyně zdůrazňuje, že v případě konkurenčního používání jiného systému než systému DSD logo Der Grüne Punkt může nebo nemusí být vyznačeno na obalech podle toho, který systém je používán. Tento postup je ostatně používán v odvětví vinařství, kde jsou označovány známkou DSD pouze lahve, které jsou prodávány v maloobchodech a které nejsou přinášeny zpět do obchodu, v odvětvích stavebnictví a informatiky, kde jsou výrobky prodávány v obalech se známkou DSD v případě dodávek maloobchodům a v obalech bez této známky v případě dodávek specializovaným obchodům nebo profesním zákazníkům a v odvětví potravinářství, kde velké obaly, konzervy, a kartóny nejsou označeny touto známkou, pokud jsou dodávány průmyslovým subjektům, restauracím a jídelnám, zatímco jsou označeny touto známkou, pokud jsou dodávány maloobchodům. Výrobci a distributoři obalů tedy mohou zajistit, aby obaly s logem Der Grüne Punkt byly odkládány pouze v rámci zařízení systému DSD a aby obaly bez tohoto loga byly odkládány pouze v místech, kde odstraňování obalů zajišťuje konkurenční systém.

- 94 Komise, Landbell a BellandVision uplatňují, že selektivní označování není pro výrobce a distributory obalů hospodářsky rentabilní. Vfw rovněž připomíná, že DSD vyžadovala od svých zákazníků, aby jí zaplatili poplatek za všechny obaly označené známkou Der Grüne Punkt, a to bez ohledu na skutečnost, zda tyto obaly jsou, nebo nejsou skutečně odstraňovány v rámci systému DSD.

ii) K nevyloučení hospodářské soutěže, pokud by neexistovala povinná licence k užívání známky Der Grüne Punkt

- 95 Zadruhé žalobkyně kritizuje napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž uvádí (bod 115 odůvodnění napadeného rozhodnutí), že režim poplatků ztěžuje vstup soutěžitelů

systemu DSD na trh, což podle ní nepostačuje k vymezení vyloučení hospodářské soutěže vyžadovaného výše uvedeným rozsudkem Magill (bod 56, a rozsudek Bronner, uvedený výše, bod 41). Z důvodu požadavků nařízení totiž individuální systémy obecně soutěží se systémem DSD pouze v případě obalů dodávaných malým řemeslným podnikům, maloobchodům a malým průmyslovým podnikům. V tomto malém tržním segmentu existuje přibližně 40 individuálních systémů, které nepoužívají známku Der Grüne Punkt, přičemž objemy přiřazené k takovým systémům se zvýšily o více než 60 % mezi lety 1997 a 2000. Rovněž některé velké distribuční řetězce přešly k jiným systémům, než je systém DSD, což je tedy možné bez potíží a aniž by DSD byla povinna poskytnout povinnou licenci. Nemůže tedy jít o ztížení vstupu na trh.

- 96 Komise zpochybňuje údaje poskytnuté žalobkyní, které lze vysvětlit reformou z roku 1998 a skutečností, že původně velmi málo obalů podléhalo individuálním systémům.

iii) K různým odůvodněním chování DSD

- 97 Zatřetí žalobkyně tvrdí, že sporná ustanovení smlouvy o užívání loga jsou nezbytná k zajištění dosažení cílů nařízení, zachování různých funkcí známky Der Grüne Punkt – která v žádném případě nemůže být předmětem povinné licence – a k umožnění řádného fungování systému DSD.

— K nezbytnosti zajistit dosažení cílů nařízení

- 98 Žalobkyně popisuje povinnost transparentnosti, která je spojena se zásadou odpovědnosti za výrobek, která je zakotvena v nařízení o obalech a jejímž cílem je

podle vyjádření německých orgánů „stanovit, transparentním způsobem pro spotřebitele a orgány, které obaly podléhají povinnosti zpětného odběru v prodejních místech obchodu nebo v jejich bezprostřední blízkosti a které této povinnosti nepodléhají“ (odpověď na otázku č. 2 a). V případě použití kolektivního systému se tak povinnost transparentnosti projevuje ve formě povinnosti označení stanovené v bodě 4 odst. 2 přílohy I k článku 6 nařízení, podle kterého „výrobci a distributoři musí zmínit účast [obalu v kolektivním systému] prostřednictvím označení nebo jakýmkoliv jiným vhodným způsobem“, zatímco v případě použití individuálního systému se tato povinnost projevuje ve formě povinnosti označení stanovené v čl. 6 odst. 1 třetí větě nařízení, podle které „distributor musí upozornit soukromého konečného spotřebitele na možnost vrátit [obaly] prostřednictvím jasně rozpoznatelných a čitelných nápisů“. Tato povinnost transparentnosti umožňuje poznat, zda v případě daného obalu výrobce nebo distributor odpovědný za tento obal plní své povinnosti prostřednictvím individuálního nebo kolektivního systému. To rovněž umožňuje spotřebiteli vědět, v rámci kterého systému má tento obal odevzdat. Obal, který podléhá systému DSD, by tedy měl být odebrán zpět a využit v rámci tohoto systému, a obal, který podléhá jinému kolektivnímu nebo individuálnímu systému, by měl být odebrán zpět a využit v rámci uvedeného systému. Obal nemůže podléhat dvěma systémům.

- 99 Žalobkyně dále uvádí, že článek 3 napadeného rozhodnutí porušuje tuto povinnost transparentnosti, jelikož je od nynějška možné, aby obaly podléhající konkurenčním systémům byly označeny známkou Der Grüne Punkt, která označuje systém DSD. Pokud by přitom všechny obaly byly označeny touto známkou, spotřebitel by nemohl poznat, které obaly mají být odevzdány v prodejním místě z důvodu jejich příslušnosti k individuálnímu systému a které mají být odevzdány v blízkosti jeho bydliště z důvodu jejich příslušnosti ke kolektivnímu systému. V tomto ohledu žalobkyně uvádí, že je nemožné s jistotou určit *ex ante*, zda konkrétní obal bude skutečně odstraněn v rámci systému DSD, nebo v rámci jiného systému, a že je rovněž nemožné určit, byť *ex post*, zda spotřebitel skutečně odstraní obal prostřednictvím systému DSD (bod 134 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Právě z tohoto důvodu je v nařízení upřesněno, že spotřebitel musí být informován prostřednictvím jasného označení, aby věděl, zda konkrétní obal podléhá systému DSD, a zda musí být v důsledku toho odevzdán v rámci tohoto systému.

100 Mimoto žalobkyně tvrdí, že povinnost zpětného odběru a využití v rámci individuálního systému se nevztahuje na obaly podléhající kolektivnímu systému (viz dopis ministra životního prostředí spolkové země Bádensko-Württembersko ze dne 27. listopadu 2001). Podle nařízení jsou totiž takové obaly „osvobozeny“ od této povinnosti, protože jsou přiřazeny k systému DSD a označeny logem Der Grüne Punkt. Tyto obaly tedy nemohou být odebrány zpět v rámci individuálního systému. Účelem nařízení je vyhnout se „boji o obaly“, kdy konkurenční systémy usilují o sběr jakéhokoliv množství obalů, aby mohly dosáhnout své míry využití. Spravedlivá a řádná hospodářská soutěž spíše předpokládá, že různé systémy odeberou zpět a využijí pouze obaly, vůči kterým mají odpovědnost za odstranění výrobku (případ individuálních systémů) nebo vůči kterým tuto odpovědnost převzaly (případ kolektivních systémů).

101 Krom toho žalobkyně uplatňuje, že napadené rozhodnutí nesprávně vykládá vyjádření německých orgánů, když tvrdí, že spotřebitel může volně rozhodovat, zda nechá obaly využít v rámci systému DSD, nebo jiného systému, pokud se výrobce nebo distributor obalů rozhodne použít systém DSD v kombinaci s jiným kolektivním nebo individuálním systémem (body 138, 141 a 145 odůvodnění napadeného rozhodnutí). V odpověď na otázku Komise německé orgány pouze uvedly, že v případě použití individuálního a kolektivního systému má spotřebitel volnost si vybrat, zda nechá obal v obchodě, nebo jej tam odevzdá, nebo zda jej nechá odstranit v blízkosti bydliště, protože „nařízení o obalech neobsahuje konkrétní instrukce zavazující konečného spotřebitele k vrácení obalu“ (odpověď na otázku I.b.aa). Pojem „odstranění v blízkosti bydliště“ přitom odkazuje pouze na odstranění prostřednictvím veřejného systému odstraňování odpadů, takzvané „šedé popelnice“, a nikoliv na odstraňování prostřednictvím systému DSD, který se nachází rovněž v blízkosti bydliště, takzvané „žluté popelnice“. Spotřebitel si tedy nemůže volně vybrat použitý systém odstranění odpadů.

102 Komise uplatňuje, že žalobkyně přeceňuje význam označování v rozsahu, v němž se povinnost zpětného odběru a využití vztahuje na množství obalů, a nikoliv na

konkrétní obaly. Navíc podle Landbell a BellandVision nařízení neukládá, aby obaly byly označeny známkou DSD.

— K odůvodnění vztahujícímu se k právu ochranných známek

103 Zprvč žalobkyně uplatňuje, že v napadeném rozhodnutí Komise popírá rozlišovací funkci – rovněž nazývanou původní funkcí – známky Der Grüne Punkt, jejíž cílem je odlišit obaly přiřazené k systému DSD od obalů podléhajících konkurenčnímu kolektivnímu systému nebo individuálnímu systému, tím, že umožňuje, aby touto známkou byly označeny obaly určené k odstranění v rámci jiného systému než systému DSD. Takový zásah do rozlišovací funkce známky Der Grüne Punkt je přitom zásadně v rozporu s německým právem ochranných známek, právem ochranných známek Společenství a mezinárodním právem ochranných známek.

104 Co se týče německého práva žalobkyně uvádí, že známka Der Grüne Punkt je v Německu zapsaná jako kolektivní ochranná známka, a že tak umožňuje „odlišit zboží nebo služby podniků spojených s majitelem kolektivní ochranné známky od zboží nebo služeb ostatních podniků, pokud jde o obchodní nebo zeměpisný původ, druh, kvalitu nebo jiné vlastnosti“ (čl. 97 odst. 1 Markengesetz ze dne 25. října 1994). Povinná licence k užívání známky Der Grüne Punkt by vedla k odstranění rozlišovací povahy této ochranné známky a k riziku jejího vymazu.

105 Pokud jde o právo Společenství, žalobkyně zdůrazňuje, že specifický účel známky Der Grüne Punkt, tedy zaručení totožnosti původu označeného výrobku konečnému uživateli (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. října 1978, Centrafarm, 3/78, Recueil, s. 1823, body 11 až 14) a ochrana jejího majitele proti nebezpečí záměny (viz

rozsudek Soudního dvora ze dne 30. listopadu 1993, *Deutsche Renault*, C-317/91, Recueil, s. I-6227, bod 30 a citovaná judikatura), nemůže být dodržen v případě, kdy jsou určité obaly podléhající systému DSD a jiné obaly podléhající konkurenčnímu systému bez rozlišení označeny známkou *Der Grüne Punkt*, takže soutěžitel DSD by mohl mít prospěch z proslulosti systému DSD.

106 Krom toho žalobkyně zdůrazňuje, že zásadní nepřijatelnost povinných licencí k užívání ochranných známek je stanovena v článku 5 A Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví ze dne 20. března 1883, naposledy revidované ve Stockholmu dne 14. července 1967 a pozměněné dne 28. září 1979 (United Nations Treaty Series, svazek 828, č. 11847, s. 108), ratifikované všemi členskými státy, a článku 21 Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví ze dne 15. dubna 1994 (příloha 1 C Dohody o zřízení Světové obchodní organizace), ratifikované všemi členskými státy a schválené Evropským společenstvím rozhodnutím 94/800/ES ze dne 22. prosince 1994 o uzavření dohod jménem Evropského společenství s ohledem na oblasti, které jsou v jeho pravomoci, v rámci Uruguayského kola mnohostranných jednání (1986–1994) (Úř. věst. L 336, s. 1; Zvl. vyd. 11/21, s. 80), které nestanoví povinné licence k ochranným známkám.

107 Komise poznamenává, že napadené rozhodnutí se týká pouze režimu poplatků zavedeného DSD, a nikoliv předpokládaných účinků rozhodnutí na její činnost jakožto majitele ochranné známky *Der Grüne Punkt*. V tomto ohledu má rozhodnutí pouze za účinek zabránění tomu, aby podniky účastníci se systémem DSD platily dvojí poplatek v případě použití jiného systému. *Landbell* a *BellandVision* rovněž zdůrazňují, že napadené rozhodnutí se týká pouze právních vztahů mezi DSD a jejími smluvními partnery v rámci smlouvy o užívání loga a neposkytuje právo užívat známku *Der Grüne Punkt* třetím osobám, které nejsou smluvními partnery.

108 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že napadené rozhodnutí přehlíží rozlišovací funkci známky *Der Grüne Punkt*, která umožňuje ovlivňovat chování spotřebitelů v oblasti odstraňování odpadů způsobem, který je podstatný pro fungování jejího systému.

Pokud totiž spotřebitel neodevzdá obal s logem Der Grüne Punkt v rámci systému DSD, žalobkyni hrozí, že nedosáhne míry využití stanovenou v nařízení a ztratí své povolení. Stejně tak, pokud spotřebitel v rámci systému DSD odevzdá obal, na kterém není označeno logo Der Grüne Punkt, žalobkyně bude nadále povinná využít tento obal, i když již byly dosaženy uložené míry využití (viz bod 1 odst. 5 první věta přílohy I článku 6 nařízení).

- 109 V tomto kontextu žalobkyně kritizuje tvrzení uvedené v bodech 138, 139 a 145 odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle kterého základní funkce loga Der Grüne Punkt je splněna, jestliže toto logo sděluje spotřebiteli, že má možnost nechat odstranit obal prostřednictvím DSD v rozsahu, v němž vychází z citace vyjmuté z kontextu rozsudku Kammergericht Berlin de 1994 (poznámka č. 22 napadeného rozhodnutí). Úryvek citovaný v rozhodnutí se totiž omezuje na konstatování, že známka Der Grüne Punkt neobsahuje potvrzení recyklovatelné povahy obalu. Přitom v jiné části rozsudku Kammergericht uznává pozornost upoutávající funkci známky Der Grüne Punkt, když má za to, že druhotné obaly mohou být označeny touto známkou z důvodu vyšších požadavků ochrany životního prostředí, i když to může být v určitém smyslu pro spotřebitele zavádějící.
- 110 Stejně tak žalobkyně rovněž zpochybňuje tvrzení obsažené v napadeném rozhodnutí, podle kterého spotřebitel může volně rozhodovat, zda nechá daný obal využít v rámci systému DSD, nebo v rámci konkurenčního kolektivního systému nebo individuálního systému (bod 145 odůvodnění napadeného rozhodnutí), vzhledem k tomu, že je zásadní, aby se spotřebitel mohl prostřednictvím známky Der Grüne Punkt dozvědět, že dotyčný obal podléhá systému DSD, a nikoliv jinému systému. V tomto ohledu žalobkyně tvrdí, že rozlišovací funkce její známky je potvrzena průzkumy názorů uskutečněnými v rámci přípravy repliky. 60,8 % dotázaných spotřebitelů tak chápe známku Der Grüne Punkt jako „údaj o zcela konkrétní organizaci, která je odpovědná za odstranění a využití takových obalů“, a 27,9 % spotřebitelů zmínilo konkrétně DSD (viz výsledky průzkumu uskutečněného institutem Infratest Burke, zpráva ze srpna 2001, příloha 85 repliky), což ukazuje

spojitost mezi známkou a systémem DSD ve vnímání spotřebitelů. Podle jiného průzkumu názorů uskutečněného stejným institutem pouze 3,3 % dotázaných spotřebitelů uvedlo, že známka poskytuje informaci, která je jí přisuzována v napadeném rozhodnutí, tedy údaj o možnosti odstranění (viz výsledky průzkumu uskutečněného institutem Infratest Burke, zpráva ze srpna 2001, příloha 86 repliky).

- 111 Nakonec žalobkyně uplatňuje, že označení obalů podléhajících konkurenčnímu systému známkou Der Grüne Punkt narušuje rozlišovací funkci této známky, protože spotřebitelé jsou klamáni ve všech případech uvažovaných v napadeném rozhodnutí. Podle žalobkyně totiž i v případě použití několika systémů musí mít spotřebitel stále možnost zjistit u každého obalu, který systém má být použit, zda systém DSD – prostřednictvím známky Der Grüne Punkt – nebo jiný kolektivní systém – způsobem podle bodu 4 odst. 2 přílohy I článku 6 nařízení – nebo individuální systém – způsobem podle čl. 6 odst. 1 nařízení. V případě konkurenčního použití individuálního systému a systému DSD by tak téměř 48,4 % dotázaných spotřebitelů v rámci jednoho z výše uvedených průzkumů názorů nerozumělo odporujícím si informacím, které představuje jednak informace o zpětném odběru v obchodě v souladu s čl. 6 odst. 1 nařízení a jednak informace předaná logem Der Grüne Punkt o zpětném odběru v blízkosti bydliště prostřednictvím systému DSD.
- 112 Žalobkyně obecněji uplatňuje, že napadené rozhodnutí povede k tomu, že téměř všechny obaly budou v Německu označeny známkou Der Grüne Punkt. Účast uživatele loga v systému DSD pro 1 % obalů uvedených na trh mu umožní bezplatné užívání této známky pro zbývajících 99 %. V brzké době by tak systému DSD hrozilo, že bude muset zpracovávat obaly odevzdané omylem v rámci tohoto systému, za které DSD nevybírá poplatek. Navíc a téměř současně, s ohledem na omezení významu známky Der Grüne Punkt na pouhou možnost odstranění, by se měly výsledky sběru v rámci systému DSD snížit, a DSD by hrozilo, že již nebude dosahovat zákonné míry využití.

- 113 Krom toho žalobkyně uplatňuje, že známka Der Grüne Punkt plní rovněž kontrolní funkci, která umožňuje předcházet a stíhat zneužití známky ze strany výrobců a distributorů obalů, kteří používají systém DSD, aniž by platili poplatek, prostřednictvím kontrol v obchodech, třídících kontrol nebo kontrol uskutečněných orgány. V tomto ohledu napadené rozhodnutí ztěžuje skutečnou ochranu před prospěchářstvím, které DSD v roce 1993 téměř přivedlo k úpadku.
- 114 Komise, podporovaná vedlejšími účastnicemi, připomíná, že pokud nedochází ke klamání nebo záměně, není dotčena původní funkce známky, která slouží k odlišení nebo individualizování původu zboží nebo služby. V projednávaném případě je přitom vnímání známky Der Grüne Punkt konečným spotřebitelem, který kupuje spotřební zboží a používá různé systémy k odstranění jeho obalů, shrnuto v informaci, že je možné zajistit odstranění obalu v rámci systému žalobkyně. Navíc známka „Der Grüne Punkt“ nehraje určující roli při sběru odpadů, jelikož žluté popelnice a kontejnery na sklo a papír používané v rámci systému DSD zdaleka nejsou označeny touto známkou ve všech sběrných zónách. Ostatně právě z tohoto důvodu spotřebitelé nespojují sběrné nádoby s logem, ale s typem dotyčného materiálu.

— K řádnému fungování systému DSD

- 115 Poté, co žalobkyně původně uplatnila, že sporná ustanovení týkající se poplatku byla přiměřená ve vztahu k poskytnutým službám v rozsahu, v němž paušální odměna za povolení užívat známku Der Grüne Punkt a za zpřístupnění systému DSD byla jediným praktickým řešením, když není možné určit přesné množství obalů, které byly odevzdány konkrétně v rámci systému DSD, žalobkyně ve fázi repliky uplatňuje, že poplatek splatný na základě sporných ustanovení se vztahoval pouze na obaly, pro které je používán systém DSD. Licence poskytnutá DSD na základě smlouvy o užívání loga se tak vztahovala pouze na obaly podléhající systému DSD, a nikoliv na obaly podléhající jinému kolektivnímu systému nebo individuálnímu systému.

Takové omezení licence na obaly s logem Der Grüne Punkt je v souladu s nařízením, které požaduje jasné označení obalů podléhajících kolektivnímu systému za účelem sdělení, že dotyčný výrobce nebo distributor je „osvobozen“ od povinnosti zpětného odběru a využití těchto obalů, za kterou je nyní odpovědná DSD [usnesení Verwaltungsgerichtshof Kassel (vrchní správní soud Kassel, Německo) ze dne 20. srpna 1999]. Takový systém přitom nemůže fungovat, pokud obaly, pro které není používán systém DSD jsou rovněž označeny logem tohoto systému. Žádné ustanovení smlouvy o užívání loga tak neumožňuje nebo nezavazuje uživatele loga označit známkou Der Grüne Punkt obaly, pro které není používán systém DSD, a neexistuje nerovnováha mezi službami DSD (zpětný odběr a využití obalů) a poplatkem požadovaným jako protiplnění za tyto služby.

- 116 Pokud jde o odkaz učiněný Komisí na rozsudek Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) ze dne 15. března 2001, vydaný ve věci BăKo, žalobkyně poznamenává, že v tomto rozsudku Bundesgerichtshof nerozhodl, že smluvní ustanovení týkající se poplatku nejsou přiměřená. Naopak konstatoval, že žalobkyně nemůže požadovat celkovou výši poplatku na základě čl. 4 odst. 1 a čl. 5 odst. 1 smlouvy o užívání loga ve vztahu k obalům, které nespadají do její zákonné pravomoci, tedy obalům náležejícím průmyslu a velkým podnikům. V tomto případě, na který se nevztahuje napadené rozhodnutí (poznámka 15 napadeného rozhodnutí), totiž žalobkyně neposkytla službu převzetí povinností, kterou byla vyzvána poskytnout. Přitom v projednávané věci jsou dotčené obaly označeny známkou Der Grüne Punkt a bezesporu spadají do rámce pravomoci DSD, tedy jsou odkládány u bydlíšť soukromých konečných spotřebitelů, kde DSD poskytuje službu převzetí povinností zpracování a využití obalů, a to i když spotřebitelé odevzdají obal omylem v rámci veřejného systému odstraňování obalů nebo konkurenčního systému pro sběr a využití obalů.

- 117 Komise zdůrazňuje, že v případě použití systému DSD a jiného kolektivního nebo individuálního systému je vztah mezi službami poskytovanými DSD a poplatkem požadovaným jako protiplnění nevyvážený, pokud se zohledňuje pouze označení obalů logem Der Grüne Punkt, protože takový systém nebere v úvahu službu skutečně poskytnutou zúčastněným podnikům.
- 118 Krom toho Komise poznamenává, že argumentace žalobkyně v replice, podle které se poplatek vztahuje pouze na obaly zpracovávané jejím systémem, je v rozporu s její předchozí praxí. V tomto ohledu Komise uplatňuje jednak rozsudek BăKo (bod 116 výše), ve kterém Bundesgerichtshof rozhodl, že, v rozporu s tvrzením DSD, tento podnik nemůže uplatňovat žádnou pohledávku vůči některému ze svých zákazníků ohledně obalů označených známkou Der Grüne Punkt, které byly odevzdány profesním odběratelům. Komise dále odkazuje na věc Hetzel, ve které se DSD dovolávala smlouvy o užívání loga za účelem obrany proti návrhu jednoho z jejích zákazníků na vrácení části poplatku vztahující se k obalům, pro které DSD nebyla schopna zajistit službu převzetí povinnosti odstranění [rozsudek Oberlandesgericht Düsseldorf (vrchní regionální soud Düsseldorf, Německo) ze dne 11. srpna 1998, věc Hertzelt, proti kterému byl podán opravný prostředek k Bundesgerichtshof].

c) Závěry Soudu

i) Ke zneužití vymezenému v napadeném rozhodnutí

- 119 Podle napadeného rozhodnutí je chování DSD spočívající ve vyžadování zaplacení poplatku za všechny obaly uvedené na trh v Německu označené logem Der Grüne Punkt, i když je předložen důkaz, že pokud jde o množství obalů, pro které výrobce nebo distributor nepoužívá systém DSD, jsou povinnosti zpětného odběru a využití

stanovené v nařízení splněny prostřednictvím jiného kolektivního nebo individuálního systému, zneužitím dominantního postavení (viz bod 58 výše). Účinky tohoto zneužití jsou podle napadeného rozhodnutí dvojí a představují současně vykořisťování zákazníků DSD z důvodu nepoměru mezi požadovanou odměnou a poskytnutou službou a překážku vstupu soutěžitelů nabízejících alternativní řešení ve vztahu k systému DSD, vzhledem k nákladům spojeným se současným užíváním jiného systému než systému DSD (viz bod 50 výše).

120 V tomto ohledu je třeba připomenout, že pojem „zneužití“ je pojmem objektivním, který se vztahuje na chování podniku v dominantním postavení, které může ovlivnit strukturu trhu, na němž je právě v důsledku přítomnosti tohoto podniku stupeň hospodářské soutěže již oslabený a jehož účinkem je bránění za použití prostředků odlišných od těch, které jsou používány při běžné soutěži výrobků nebo služeb na základě plnění hospodářských subjektů, zachování stupně hospodářské soutěže, který ještě na trhu existuje, nebo rozvoji této hospodářské soutěže (rozsudek Soudního dvora ze dne 13. února 1979, Hoffmann-La Roche v. Komise, 85/76, Recueil, s. 461, bod 91).

121 Z článku 82 odst. 2 písm. a) ES zvláště vyplývá, že takové zneužití může zejména spočívat v přímém, nebo nepřímém vynucování nepřiměřených cen nebo jiných nerovných obchodních podmínek. Ke zneužití tak dochází, když podnik v dominantním postavení vyžaduje za své služby zaplacení poplatků, které jsou nepřiměřené ve vztahu k hospodářské hodnotě poskytované služby (rozsudky Soudního dvora ze dne 13. listopadu 1975, General Motors v. Komise, 26/75, Recueil, s. 1367; ze dne 14. února 1978, United Brands v. Komise, 27/76, Recueil, s. 207, body 235 až 268; ze dne 11. listopadu 1986, British Leyland v. Komise, 226/84, Recueil, s. 3263, body 27 až 30).

122 Stejně tak může podnik v dominantním postavení zneužívajícím způsobem ztížit vstup soutěžitelů na trh tím, že na sebe právně nebo fakticky váže odběratele svých služeb, a zabraňuje jim tak odebírat od konkurenčních dodavatelů (viz v tomto smyslu rozsudek Hoffmann-La Roche v. Komise, uvedený výše, bod 90).

ii) K vylučnosti uplatňované žalobkyní

123 V tomto kontextu hlavní argument žalobkyně v její žalobě spočívá v tom, že hospodářská soutěž mezi systémy se může uskutečnit pouze s ohledem jednak na skutečnost, že dotyčný výrobce nebo distributor předá DSD obaly, vůči kterým si přeje být osvobozen od povinnosti zpětného odběru a využití uložené v nařízení, a jednak na skutečnost, že konečný spotřebitel musí mít možnost jasně identifikovat obaly, které může odevzdat v rámci systému DSD, a obaly, které může odevzdat v rámci jiného kolektivního systému nebo individuálního systému (viz bod 115 výše).

124 Znamka Der Grüne Punkt tak podle žalobkyně umožňuje označit obaly přidělené DSD a osvobozené od povinností zpětného odběru a využití, které přísluší výrobcí a distributorovi, a současně sdělit spotřebiteli to, co s nimi musí učinit, což umožňuje zajistit splnění úkolu svěřeného DSD tímto výrobcem nebo distributorem obalů. V důsledku toho pouze obaly, pro které je používán systém DSD, musí být označeny logem Der Grüne Punkt, které odpovídá tomuto systému, jelikož jde o obaly, pro které žalobkyně smluvně a v souladu s právem osvobozuje dotyčného výrobce nebo distributora od jeho povinnosti zpětného odběru a využití na základě nařízení. Navíc skutečnost, že dotyčný obal má pouze jedno označení, pokud jde

o systém zpětného odběru a využití, který má být použit, umožňuje ovlivnit chování konečného spotřebitele, který tak není klamán jinými označeními žádajícími od něj, aby odevzdal tento obal v rámci jiného systému.

125 Na základě této argumentace žalobkyně uplatňuje, že její režim poplatků není zneužitím ve smyslu článku 82 ES, jelikož tento režim omezuje odměnu za službu zpětného odběru a využití prostřednictvím systému DSD pouze na obaly označené logem Der Grüne Punkt, pro které výrobce nebo distributor obalů požádal o osvobození od svých povinností na základě nařízení. To například znamená, že pokud se výrobce nebo distributor obalů rozhodne uvést na trh v Německu 100 obalů a svěřit zpětný odběr a využití poloviny těchto obalů DSD, musí označit logem Der Grüne Punkt 50 obalů, aby spotřebiteli sdělil, že těchto 50 obalů je určeno ke zpětnému odběru a využití DSD, které svěřil odpovědnost za zpracování těchto obalů. Pokud se tento výrobce nebo distributor rozhodne označit tímto logem 100 obalů, které uvádí na trh, musí zaplatit poplatek vypočítaný z tohoto množství – což platí konkrétně, i když se v rámci systému DSD nachází pouze 50 obalů – vzhledem k tomu, že DSD je potenciálně povinná odebrat zpět a využít 100 obalů označených logem Der Grüne Punkt, které jí byly svěřeny na základě nařízení. Rozsah poplatku zaplaceného na základě smlouvy o užívání loga tak závisí na množství obalů označených logem Der Grüne Punkt.

126 Žalobkyně přitom nezpochybňuje skutečnost, že výrobce nebo distributor obalů může kombinovat systém DSD s jiným kolektivním nebo individuálním systémem, zejména aby se vyhnul placení služby, kterou systém DSD konkrétně nezajišťuje (viz bod 46 výše). Nicméně tvrdí, že v takovém případě by tento výrobce nebo distributor měl být schopen – před dodáním výrobku konečnému spotřebiteli – odlišit obaly, pro které používá systém DSD, od obalů, pro které používá jiný systém. V rámci výše uvedeného případu to znamená, že u zbývajících poloviny ze 100 obalů uvedených na trh by měl výrobce nebo distributor informovat o své účasti v jiném kolektivním

systému než v systému DSD prostřednictvím poznámky na obalu nebo jakýmkoliv jiným vhodným způsobem, nebo dbát na to, aby v případě použití individuálního systému informoval konečného spotřebitele o možnosti vrácení obalu v prodejním místě. Žalobkyně se každopádně domnívá, že logem Der Grüne Punkt nemohou být označeny obaly, pro které tento výrobce nepoužívá systém DSD.

- 127 Podle argumentace žalobkyně je logo Der Grüne Punkt výlučné a nemůže být užíváno společně s jinými označeními, které by mohly označovat systém konkurující systému DSD. Obaly označené logem Der Grüne Punkt podléhají výlučně jejímu systému a nemohou být zohledněny v rámci jiného systému.
- 128 Na podporu této argumentace a za účelem zpochybnění obsahu napadeného rozhodnutí žalobkyně uplatňuje jak způsob hospodářské soutěže (viz bod 93), která se může odehrávat na základě výlučného označení obalů s ohledem na použitý systém (viz bod 95), tak nařízení (viz body 98 až 100), právo ochranných známek (viz body 103 až 113) a vlastní potřeby fungování systému DSD (viz body 115 a 116), které v případě použití systému DSD požadují uvedené výlučné označení.

iii) K podmínkám fungování smíšených systémů

- 129 Přezkum argumentace žalobkyně nutí Soud k ověření předpokladů, na kterých je založena. Je třeba zejména prokázat, zda, jak tvrdí žalobkyně, výrobce nebo

distributor obalů předává DSD určité množství obalů určených k označení logem Der Grüne Punkt a zda, což žalobkyně zpochybňuje, obaly svěřené DSD mohou podléhat současně jinému systému zpětného odběru a využití než systému DSD.

130 Na jednání byly účastnice řízení dotázány na podmínky fungování smíšených systémů, aby Soud mohl zjistit, jaká je role obalu jako takového, a konkrétněji obalu označeného logem Der Grüne Punkt, v rámci plnění povinností zpětného odběru a využití uložených v nařízení. Toto kontradiktorní vylíčení umožňuje Soudu učinit následující zjištění.

131 Zprv je namístě poznamenat, že míry využití stanovené v příloze I článku 6 nařízení o obalech jsou vypočítány jako procento množství materiálu uvedeného na trh, který byl skutečně odebrán zpět a využit, a nikoliv podle množství nebo typu dotyčných obalů, které jsou, nebo nejsou označeny logem označujícím kolektivní systém. Bod 1 odst. 1 přílohy I článku 6 nařízení tak uvádí, že výrobci a distributoři obalů musí splňovat požadavky týkající se využití obalů, které uvádějí na trh, a že totéž platí pro provozovatele kolektivních systémů, co se týče obalů, pro které se výrobci nebo distributoři účastní takových systémů. V tomto ohledu bod 1 odst. 2 přílohy I článku 6 nařízení upřesňuje, že rozhodná množství obalů jsou stanovena „jako procento množství materiálu“, ať jde o obaly uvedené na trh výrobcem nebo distributorem, nebo o obaly, pro které se výrobce nebo distributor účastní kolektivního systému. Navíc od 1. ledna 2000 podléhají individuální a kolektivní systémy stejným mírám využití podle materiálu (bod 19 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

132 Zadruhé, z předcházejícího vyplývá, že rozdělení množství obalů mezi různé systémy, o kterém rozhoduje výrobce nebo distributor obalů, se netýká předem

vymezených množství obalů, ale množství materiálu, které odpovídá těmto obalům. V praxi to znamená, že když se výrobce obalů rozhodne svěřit DSD zpětný odběr a využití poloviny obalů z plastového materiálu, které uvádí na trh v Německu, DSD je odpovědná za zpětný odběr a využití množství materiálu odpovídajícího polovině těchto obalů. Za účelem splnění měř využití stanovených v nařízení tedy DSD musí prokázat německým orgánům, že využila 60 % plastového materiálu, který jí byl svěřen tímto výrobcem (60 % je míra využití plastů). Stejně tak, pokud výrobce může prokázat, že na DSD převedl svou povinnost zpětného odběru a využití poloviny množství plastu uvedeného na trh, musí krom toho prokázat, že odebral zpět a využil zbývající množství materiálu, které odpovídá druhé polovině, prostřednictvím individuálního systému nebo jiného kolektivního systému.

133 Zatřetí, jakmile jsou dosaženy míry využití stanovené v nařízení a rozdělení množství obalů mezi systémy je učiněno na základě množství dotyčných materiálů, a nikoliv podle obalů jako takových, ať jsou, nebo nejsou označeny logem Der Grüne Punkt, nehraje toto logo tu roli a nemá ten význam, které mu přisuzuje žalobkyně. Výrobce nebo distributor obalů, který se rozhodne svěřit DSD zpětný odběr a využití části obalů, které uvádí na trh v Německu, a zajišťovat zpětný odběr a využití zbývající části těchto obalů buď sám prostřednictvím individuálního systému, nebo svěřením těchto činností jinému kolektivnímu systému, musí pouze rozdělit množství materiálu mezi různé dotyčné systémy, aniž by se znepokojoval konkrétním vymezením chování konečného spotřebitele na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně.

134 V rámci konkrétního případu řetězce rychlého občerstvení, který byl uveden na jednání, to znamená, že když si konečný spotřebitel koupí sendvič prodávaný v obalu určeném k zachování teploty, tento spotřebitel se může volně rozhodnout spotřebovat výrobek na místě a vyhodit obal do odpadkových košů poskytnutých

řetězcem rychlého občerstvení v rámci jeho individuálního systému, nebo odnést tento výrobek domů a vyhodit obal do sběrného zařízení DSD, které se nachází v blízkosti jeho bydliště. Tento obal tak může být odevzdán v rámci dvou systémů pro sběr a využití nabízených řetězcem rychlého občerstvení za účelem splnění povinností stanovených v nařízení.

135 V rozporu s tím, co tvrdí žalobkyně (viz bod 112), skutečnost, že je dotyčný obal případně označen logem Der Grüne Punkt, zatímco může být odebrán zpět a využit jiným systémem, nenarušuje řádné fungování systému DSD, jelikož to, co je důležité v rámci smluvního vztahu mezi žalobkyní a výrobcem nebo distributorem obalů, je zajištění, aby množství materiálu k využití, která byla uvedena na trh, byla skutečně odebrána zpět a využita pro dosažení měř stanovených v nařízení. Jak přitom bylo uvedeno výše, dosažení těchto měř systémem DSD není založeno na skutečnosti, zda dotyčný obal je, nebo není označen logem Der Grüne Punkt.

136 Proto v případě, kdy řetězec rychlého občerstvení uvádí v určitém roce na trh 100 tun plastů a je známo, že s ohledem na výsledky z předchozího roku 50 z těchto 100 tun skončí v rámci jeho individuálního systému, musí použít kolektivní systém, aby ukázal, že zbývajících 50 tun plastů uvedených na trh bude odebráno zpět a využito v souladu s povinnostmi nařízení. Pokud je chování zákazníků tohoto řetězce rychlého občerstvení v souladu s tímto rozdělením množství, tedy že 50 tun plastů má být odebráno zpět a využito prostřednictvím individuálního systému a 50 zbývajících tun plastů má být odebráno zpět a využito prostřednictvím kolektivního systému, budou míry využití jednotlivých dotčených systémů dosaženy.

137 Pokud nicméně chování zákazníků tohoto řetězce není v souladu s očekávaným rozdělením množství, pak budou zavedeny nápravné mechanismy, aby se tato

skutečnost zohlednila. Například, pokud pouze 10 tun plastů skončí v rámci individuálního systému, řetězec rychlého občerstvení pak bude muset odkoupit zpět chybějících 40 tun plastů od systémů, které mají přebytek, právě proto, že musely odebrat zpět a využít dodatečných 40 tun plastů. Stejně tak, pokud v rámci individuálního systému skončí 90 tun plastů, řetězec rychlého občerstvení bude moci požádat o snížení svého poplatku u dotyčného kolektivního systému v rozsahu, v němž prokáže, že odebral zpět a využil 40 z 50 tun, které uvedenému systému byly svěřeny. Tyto možnosti nápravy umožňují zajistit, aby každý systém splňoval povinnosti předepsané v nařízení a současně byl odměňován v závislosti na skutečně poskytnuté službě.

- 138 Takové možnosti opravy množství materiálu, která byla smluvně přidělena v závislosti na konkrétních výsledcích sběru a využití, existují rovněž v případě, kdy se výrobce nebo distributor obalů rozhodne použít dva nebo více kolektivních systémů, jako je systém DSD a systém Landbell. Mimochodem je třeba poznamenat, že tyto možnosti opravy byly popsány v dohodě o kompenzaci dovolávané během jednání, která umožňuje různým provozovatelům systémů rozdělovat množství materiálu využívaného sběrnými podniky, na které se obrací s přihlédnutím k množstvím materiálu, za která mají odpovědnost na základě smluv podepsaných s výrobci a distributory obalů.

- 139 V důsledku toho z výše uvedeného vyplývá, že výrobce nebo distributor obalů nepřenechává DSD určité množství obalů určených k označení logem Der Grüne Punkt, ale spíše množství materiálu, které tento výrobce nebo distributor uvede na trh v Německu a jehož zpětný odběr a využití hodlá svěřit systému DSD. Pro výrobce nebo distributora obalů je tedy možné použít smíšené systémy, aby dosáhl míry využití stanovené v nařízení.

iv) K výtkám žalobkyně týkajícím se analýzy uvedené v napadeném rozhodnutí

140 Tento popis praktických podmínek fungování smíšených systémů umožňuje posoudit dosah výtek žalobkyně týkajících se analýzy uvedené v napadeném rozhodnutí.

141 Úvodem je třeba připomenout, že napadené rozhodnutí kvalifikuje jako zneužívající pouze ustanovení smlouvy o užívání loga týkající se poplatku (tedy čl. 4 odst. 1 a čl. 5 odst. 1 smlouvy). Napadené rozhodnutí tedy nekritizuje skutečnost, že čl. 3 odst. 1 smlouvy ukládá výrobcí nebo distributorovi, který si přeje používat systém DSD, povinnost označit logem Der Grüne Punkt každý oznámený obal, který je určený k tuzemské spotřebě. Komise naproti tomu považuje za zneužívající chování DSD spočívající ve vyžadování zaplacení poplatku za všechny obaly uvedené na trh v Německu s uvedeným logem, i když je předložen důkaz, že některé z těchto obalů byly odebrány zpět a využity jiným kolektivním systémem nebo individuálním systémem.

— K neexistenci nezbytnosti označit logem Der Grüne Punkt všechny obaly v případě použití smíšeného systému z důvodu možnosti použít selektivní označování podle použitého systému

142 Zprvée, pokud jde o argument žalobkyně, podle kterého není nezbytné, aby se logo Der Grüne Punkt nacházelo na obalech v případě použití smíšeného systému

s ohledem na možnost označit, nebo neoznačit známkou Der Grüne Punkt obaly podle použitého systému, z výše uvedeného vyplývá, že žádné ustanovení nařízení neukládá selektivní označování obalů.

- 143 Navíc, jak bylo uvedeno v napadeném rozhodnutí (body 103 až 107 odůvodnění napadeného rozhodnutí), selektivní označování podle použitého systému by mělo za následek značné zvýšení nákladů pro výrobce a distributory, kteří si přejí uvádět na trh v Evropě obal v jednotném provedení nebo použít smíšené systémy, z důvodu nutnosti zásahu ve stadiu rozhodování o podobě řad obalů a nutnosti kontrolovat jejich uvedení na trh až do stadia předání konečnému spotřebiteli. Mimoto hrozí, že takové snahy vyjdou naprázdno s ohledem na skutečnost, že je to konečný spotřebitel, a nikoliv výrobce nebo distributor, kdo rozhoduje o místě zpětného odběru a využití obalu. Žalobkyně v rámci své argumentace každopádně nezpochybňuje, že účinkem selektivního označování je odrazení výrobců a distributorů obalů od použití jiných systémů než systému DSD, což je konkrétně jedním z účinků chování DSD, které je v napadeném rozhodnutí kvalifikováno jako zneužívající (body 114 a 115 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 144 Ostatně je namístě poznamenat, že příklady selektivního označování uvedené žalobkyní nespádají do působnosti napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž se týkají odvětví, pro které se dotčená část obalů, která je určena profesním zákazníkům, nachází mimo oblast činnosti žalobkyně, která pracuje s obaly určenými konečnému spotřebiteli.
- 145 Je tedy nutno konstatovat, že řešení spočívající v selektivním označování, zastávané žalobkyní, není vyžadováno v nařízení a neumožňuje ukončit zneužívání, které je vymezeno v napadeném rozhodnutí.

— K argumentům vycházejícím z nevyločení hospodářské soutěže

- ¹⁴⁶ Zadruhé, pokud jde o argument žalobkyně, podle kterého hospodářská soutěž není sporným chováním DSD vyloučena, jelikož množství obalů přidělená individuálním systémům vzrostla o 60 % mezi roky 1997 a 2000 a jelikož někteří zákazníci DSD přešli od jejího systému k jinému kolektivnímu systému (viz bod 95 výše), je třeba poznamenat, že tyto údaje se netýkají případu smíšených systémů, které používají z části systém DSD a z části jiný kolektivní systém nebo individuální systém.
- ¹⁴⁷ Navíc zvýšení množství přidělených individuálním systémům uvedené žalobkyní se nezdá být určující s ohledem na údaje uvedené Komisí v duplice, jelikož v roce 1997 bylo velmi málo obalů skutečně odebráno zpět v rámci individuálních systémů a v roce 2000 bylo odebráno v rámci individuálních systémů pouze 330 000 tun, což je pouze 6 % z 5,5 milionů tun odebraných v rámci systému DSD v uvedeném roce.
- ¹⁴⁸ Tyto údaje každopádně nemohou postačovat ke zpochybnění posouzení Komise v napadeném rozhodnutí, co se týče zneužívající povahy, s ohledem na článek 82 ES, chování DSD, které spočívá ve vyžadování zaplacení poplatku za všechny obaly uvedené na trh v Německu s logem Der Grüne Punkt, ačkoliv je předložen důkaz, že některé z těchto obalů byly odebrány zpět a využity jiným kolektivním systémem nebo individuálním systémem.
- ¹⁴⁹ Argument vycházející z rozvoje individuálních systémů a přechodu určitých zákazníků od systému DSD k jinému kolektivnímu systému tedy musí být zamítnut.

— K nezbytnosti zajistit dosažení cílů nařízení

150 Zatřetí, co se týče nezbytnosti zajistit dosažení cílů nařízení tím, že žalobkyně bude moci požadovat, aby obaly svěřené systému DSD byly výlučně označeny logem Der Grüne Punkt (viz body 98 až 100 výše), z popisu praktických podmínek fungování smíšených systémů vyplývá, že taková výlučnost není v nařízení v případě smíšených systémů požadována. Navíc přezkum těchto praktických podmínek umožňuje shledat, že logo nemá dopad, který mu přiznává žalobkyně, jelikož míry využití, které musí být dosaženy za účelem dodržení povinností zpětného odběru a využití stanovených v nařízení, jsou vypočítány podle shromážděného materiálu, a nikoliv podle známky, kterou jsou obaly označeny.

151 V tomto ohledu, pokud jde o určení role konečného spotřebitele, je třeba poznamenat, že žalobkyně uznává, že je nemožné s jistotou určit *ex ante*, zda konkrétní obal bude skutečně odstraněn v rámci systému DSD. Navíc žalobkyně nemůže platně zpochybňovat, že v odpověď na otázku Komise, která se snažila zjistit, zda je pravda, že „podle nařízení o obalech má spotřebitel volnost si vybrat, zda nechá obal v obchodě, nebo jej tam odevzdá, nebo zda jej nechá odstranit v blízkosti bydliště“, německé orgány odpověděly, že „nařízení o obalech neobsahuje konkrétní instrukce zavazující konečného spotřebitele k vrácení obalu“ a že „předpoklad, z něž vychází otázka Komise je tedy správný“ (viz vyjádření německých orgánů, odpověď na otázku 1.b.aa; převzatá v napadeném rozhodnutí, bod 20 odůvodnění, poznámka pod čarou 9). K tomuto bodu nemůže žalobkyně tvrdit, že pojem „odstranění v blízkosti bydliště“ se vztahuje na odstraňování prostřednictvím veřejného systému odstraňování odpadů, a nikoliv na použití kolektivního systému, jelikož z nadpisu otázky č. 1 Komise, která se týká způsobů dodržení měr využití stanovených v nařízení a z obsahu vyjádření německých orgánů v odpověď na otázku

č. 1 písm. a), který upřesňuje, že sběr v blízkosti konečného spotřebitele se uskutečňuje prostřednictvím kolektivního systému, jasně vyplývá, že tento pojem odkazuje na kolektivní systém ve smyslu čl. 6 odst. 3 nařízení.

152 V důsledku toho žádný argument žalobkyně nemůže zpochybnit napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž uvádí, že nařízení ponechává konečnému spotřebiteli v případě smíšeného systému volnost rozhodnout, v rámci kterého systému odevzdá obal (body 138, 141 a 145 odůvodnění napadeného rozhodnutí)

153 Krom toho, pokud jde o možnost informovat spotřebitele, že obal může být odebrán zpět a využit několika systémy, z napadeného rozhodnutí (body 141 a 145 odůvodnění napadeného rozhodnutí) vyplývá, že různé způsoby oznámení stanovené v nařízení – tedy označení nebo jakýkoliv jiný vhodný způsob pro kolektivní systémy (bod 4 odst. 2 příloha I článek 6 nařízení) a informování o možnosti vrácení obalu v prodejním místě pro individuální systémy (čl. 6 odst. 1 třetí věta nařízení) – umožňují informovat konečného spotřebitele o různých možnostech vrácení nabízených pro dotyčný obal, aniž by tím byla potvrzena argumentace žalobkyně, podle které je účinkem označení obalů logem Der Grüne Punkt zabránění zpětného odběru a využití v rámci jiného systému než systému DSD.

154 V tomto ohledu je namístě připomenout, že v nařízení není upřesněno, že se logo Der Grüne Punkt nemůže nacházet na obalech shromážděných v rámci konkurenčního kolektivního systému nebo individuálního systému, pokud mj. splňují podmínky uložené v nařízení pro označení systému použitého v kombinaci se systémem DSD. Taková označení mohou být kumulativní a tentýž obal tak může podléhat současně několika systémům. Právě v tomto smyslu Komise správně vykládá obsah povinnosti transparentnosti definované německými orgány v jejich vyjádření, podle kterého je třeba jasně vymezit jak pro spotřebitele, tak pro orgány,

kteře obaly podléhají povinnosti zpětného odběru v prodejních místech nebo v jejich bezprostřední blízkosti a kteře této povinnosti nepodléhají (viz vyjádření německých orgánů, odpověď na otázku 2.a, poslední věta, body 20, 141 a 142 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

155 Argumenty týkající se nezbytnosti zajistit dosažení cílů nařízení tedy musí být zamítnuty.

— K odůvodnění vztahujícímu se k právu ochranných známek

156 Začtvrté, pokud jde o argumenty žalobkyně týkající se práva ochranných známek (viz body 103 až 113 výše), je namísteř poznamenat, že skutečnost, že se logo Der Grüne Punkt a označení „vhodným způsobem“ označující jiný kolektivní systém ve smyslu bodu 4 odst. 2 přílohy I článku 6 nařízení nacházejí na témže obalu, v případě společného použití dvou kolektivních systémů, a skutečnost, že na témže obalu se nachází logo Der Grüne Punkt a označení možnosti vrácení obalu v obchodě, v případě společného použití systému DSD a individuálního systému, neporušují základní funkci ochranné známky DSD (viz v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora ze dne 5. října 1988, Volvo, 238/87, Recueil, s. 6211, bod 9, a Magill, uvedený výše, body 49 a 50, rozsudek Soudu ze dne 16. prosince 1999, Micro Leader v. Komise, T-198/98, Recueil, s. II-3989, bod 56). Jak je totiž uvedeno v napadeném rozhodnutí, z rozsudku Kammergericht Berlin ze dne 14. června 1994 vyplývá, že tato ochranná známka „se omezuje na sdělení pro uvedenou službu, že výrobek, na kterém je vyznačena, může být odstraněn prostřednictvím systému DSD“, aniž by poskytovala informaci o kvalitě nabízené služby (bod 145 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Navíc v případě přidělení části obalů soutěžiteli DSD má spotřebitel volnost rozhodnout, zda nechá obal využít v rámci systému DSD, nebo konkurenčního systému.

157 Jelikož tak funkcí logo Der Grüne Punkt je informovat o možnosti odstranění dotyčného obalu prostřednictvím systému DSD, a jestliže toto logo může být vyznačeno společně s jinými znaky nebo jinými způsoby umožňujícími informovat o jiné možnosti odstranění prostřednictvím individuálního systému nebo konkurenčního kolektivního systému, nelze tvrdit, že napadené rozhodnutí nepřiměřeně zasahuje do práva ochranných známek, nebo každopádně nelze tvrdit, že není odůvodněno nezbytností zamezit zneužívání dominantního postavení ve smyslu článku 82 ES.

158 V tomto ohledu výtka žalobkyně týkající se použití rozsudku Kammergericht Berlin (viz bod 109 výše) v napadeném rozhodnutí není relevantní. Tato výtka jen poukazuje na zvláštní kontext vydání rozsudku, v němž Kammergericht Berlin vyvrátil názor, podle kterého by logo Der Grüne Punkt mohlo poskytovat informaci o kvalitě služby odstraňování odpadů, aniž by tím byl zpochybněn závěr, k němuž dospěla Komise, tedy že na témže obalu se může nacházet několik údajů informujících spotřebitele o tom, jak se má chovat, pokud jde o systémy, které mohou obal odebrat zpět a využít jej. Výše uvedený příklad řetězce rychlého občerstvení tak ukazuje konkrétní význam známky Der Grüne Punkt, když je vyznačena na obalu, jehož sběr a využití podléhají rovněž jinému systému.

159 Pokud jde o argumenty vycházející z průzkumů názorů předložených žalobkyní (viz bod 110 výše), je třeba poznamenat, že výsledky těchto průzkumů nezpochybňují úvahy popsané v napadeném rozhodnutí. Je totiž logické, že spotřebitelé vnímají logo Der Grüne Punkt vyznačené na obalu jako informaci, že tento obal může být odevzdán do sběrných zařízení nacházejících se v blízkosti jejich bydliště. To však neumožňuje zjistit reakce spotřebitele v případě obalu, na kterém se nachází několik log označujících kolektivní systémy. Komise a vedlejší účastnice řízení přitom v tomto ohledu uvádějí, jak bylo potvrzeno na jednání, že sběrná zařízení používaná těmito systémy jsou obecně stejná a že většinou spotřebitel odloží obaly do těchto

zařízení podle použitého materiálu, a nikoliv podle loga, kterým je obal označen. Stejně tak, co se týče případu smíšeného systému kombinujícího systém DSD a individuální systém, se údaj, podle kterého by 48,4 % spotřebitelů nerozumělo odporujícím si informacím odkazujícím na oba tyto systémy, nezdá být relevantní s ohledem na skutečnost, že tyto informace pouze informují o svobodné volbě nabídnuté spotřebiteli v případě smíšeného systému, a že si tedy nemohou odporovat, jak ukazuje výše uvedený příklad řetězce rychlého občerstvení.

160 Mimoto je namístě poznamenat, že argument vycházející z klamání veřejnosti cílené ochranou známkou nemůže obstát (viz bod 111 výše), jelikož smlouva o užívání loga se týká pouze uživatelů uvedeného loga, tedy výrobců a distributorů obalů, kteří používají systém DSD, a nikoliv spotřebitelů.

161 Ostatně je třeba uvést, že přijetí výlučnosti, kterou zastává žalobkyně, by nemělo jiný účinek než zabránění výrobcům a distributorům obalů používat smíšený systém a potvrdilo by platnost možnosti, že by žalobkyně byla odměněna za službu, u které zúčastněné osoby prokázaly, že nebyla poskytnuta, protože byla svěřena jinému kolektivnímu systému nebo individuálnímu systému, podle podmínek vymezených v článku 1 napadeného rozhodnutí.

162 Argumenty týkající se práva ochranných známek tedy musí být zamítnuty, protože v případě smíšených systémů není porušena základní funkce ochranné známky Der Grüne Punkt.

— K řádnému fungování systému DSD

¹⁶³ Konečně, pokud jde o argumenty týkající se nezbytnosti respektovat řádné fungování systému DSD (viz body 115 a 116 výše), z výše uvedeného vyplývá, že tento systém není zpochybněn v případě smíšených systémů. Každopádně zvláštní potřeby fungování systému DSD nemohou odůvodnit chování žalobkyně vymezené v rozsudku BăKo soudu Bundesgerichtshof a v rozsudku Hertzelsoudu Oberlandesgericht Düsseldorf citovaných Komisí (viz body 116 a 118 výše) v různých stížnostech předložených Komisí (body 3 a 6 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a v tvrzení původně předloženém DSD v její žalobě (viz bod 115 výše), které spočívá ve vyžadování zaplacení poplatku za všechny obaly uvedené na trh v Německu s logem Der Grüne Punkt, i když je předložen důkaz, že některé z těchto obalů byly odebrány zpět a využity jiným kolektivním systémem nebo individuálním systémem.

v) Závěr

¹⁶⁴ Z výše uvedeného vyplývá, že v souladu s tím, co je uvedeno v napadeném rozhodnutí, ani nařízení o obalech, ani právo ochranných známek, ani zvláštní potřeby fungování systému DSD neopravňují žalobkyni k tomu, aby vyžadovala od podniků, které používají její systém, zaplacení poplatku za všechny obaly uvedené na trh v Německu s logem Der Grüne Punkt, i když tyto podniky prokážou, že systém DSD pro část těchto obalů nebo všechny tyto obaly nepoužívají.

¹⁶⁵ V důsledku toho musí být první žalobní důvod zamítnut.

2. *K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení článku 3 nařízení č. 17 a z porušení zásady proporcionality*

166 Žalobkyně uvádí, že podle článku 3 nařízení č. 17 Komise může prostřednictvím rozhodnutí uložit podnikům, aby ukončily shledané protiprávní jednání. Rozhodnutí, jehož účelem je ukončení protiprávního jednání musí dodržovat zásadu proporcionality, a může tedy nařizovat pouze to, co je přiměřené a nezbytné k ukončení protiprávního jednání a k obnovení legality z pohledu pravidel, která byla porušena (rozsudky Soudu ze dne 10. července 1991, ITP v. Komise, T-76/89, Recueil, s. II-575, bod 80, a ze dne 8. června 1995, Langnese-Iglo v. Komise, T-7/93, Recueil, s. II-1533, bod 209). V projednávaném případě však opatření uložená v článcích 3, 4 a 5 napadeného rozhodnutí tyto požadavky nesplňují.

a) *K selektivnímu označování*

167 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že selektivní označování obalů podle použitého systému je vhodnější než povinnost uložená v napadeném rozhodnutí.

168 Žalobkyně poznamenává, že v napadeném rozhodnutí Komise uvádí, že pro zákazníky DSD by selektivní označování obalu v jednotném provedení (se známkou Der Grüne Punkt nebo bez ní) nebylo úspěšné „z hospodářského hlediska v nikoli nezanedbatelném množství případů“ (bod 103 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Neměla by tedy být uložena žádná povinná licence v případech, kdy by selektivní označování bylo z hospodářského hlediska úspěšné. V takových případech by zneužití dominantního postavení bylo jako takové vyloučeno a opatření stanovená v článku 3 a čl. 4 odst. 1 napadeného rozhodnutí by byla nepřiměřená.

- 169 Komise tvrdí, že napadené rozhodnutí se zabývá příkladem, kdy jsou všechny obaly totožné a že popisuje důvody, pro které není reálné od výrobců a distributorů obalů požadovat, aby rozlišovali mezi obaly podle systému zpětného odběru a využití, který je používán.
- 170 Soud připomíná, že ve stadiu vymezení zneužití dominantního postavení napadené rozhodnutí zkoumalo argumentaci DSD, podle které by výrobci a distributori obalů, kteří používají její systém, měli přestat označovat logem Der Grüne Punkt obaly, které nepodléhají systému DSD. Podle napadeného rozhodnutí není selektivní označování obalů podle používaného systému vhodným řešením umožňujícím výrobcům a distributorům obalů používat individuální systém nebo jiný kolektivní systém v kombinaci se systémem DSD. Komise se totiž domnívá, že by to vedlo ke značným dodatečným výrobním a distribučním nákladům (body 104 a 105 odůvodnění napadeného rozhodnutí), že je obtížné, ne-li nemožné, kontrolovat pohyb obalu v obchodním řetězci (bod 106 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a že spotřebiteli přísluší rozhodování o místě odevzdání obalu v případě použití individuálního a kolektivního systému (bod 107 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 171 Právě v tomto kontextu je třeba chápat úryvek z napadeného rozhodnutí citovaný žalobkyní, podle kterého upuštění od označování logem Der Grüne Punkt obalů, které nepodléhají systému DSD, „by nebylo úspěšné z hospodářského hlediska v nikoli nezanedbatelném množství případů“ (bod 103 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 172 Z tohoto posouzení tedy nelze dovodit, že opatření uložená v člancích 3 až 5 napadeného rozhodnutí jsou nepřiměřená. Tato opatření totiž pouze ukládají DAD nevybírat poplatek ze všech obalů označených logem Der Grüne Punkt, je-li prokázáno, že část těchto obalů byla odebrána zpět a využita prostřednictvím jiného

systému. Přitom, jak vyplývá z přezkumu podmínek fungování smíšených systémů provedeného v rámci prvního žalobního důvodu (viz body 131 až 138 výše), hospodářská soutěž mezi systémy se uskutečňuje na základě množství materiálu, který má být využit, a nikoliv podle předem vymezených množství obalů, které by výlučně podléhaly – zejména prostřednictvím selektivního označování – jednomu nebo druhému systému, který je používán. Navíc dotčená opatření nepřiměřeně narušují zájmy DSD, protože posledně uvedená je nadále odměňována za službu, kterou zajišťuje, tedy zpětný odběr a využití množství materiálu svěřených jí výrobci a distributory obalů, kteří přistoupili k jejímu systému.

173 Skutečnost, že může být teoreticky možné selektivně označovat obaly logem, tedy nemůže vést ke zrušení výše uvedených opatření, jelikož toto řešení je pro výrobce a distributory obalů nákladnější a obtížněji proveditelné než opatření definovaná v článcích 3 až 5 napadeného rozhodnutí, která směřují pouze k omezení odměny za službu nabízenou DSD na odměnu odpovídající službě, která byla jejím systémem skutečně poskytnuta.

174 Přijetí zásady selektivního označování by ostatně vedlo Komisi k umožnění DSD pokračovat ve zneužívání jejího dominantního postavení v rozsahu, v němž by hrozilo, že náklady spojené s tímto řešením a praktické potíže jeho provedení odradí zákazníky DSD od používání jiného systému než systému DSD pro zpětný odběr a využití v Německu části (příklad č. 1 a 2) nebo všech (příklad č. 3) jejich obalů.

175 V důsledku toho je namístě tuto první výtku zamítnout.

b) K uložení povinné licence bez časového omezení

- 176 Žalobkyně tvrdí, že článek 3 a čl. 4 odst. 1 napadeného rozhodnutí jsou nepřiměřené, protože ukládají poskytnout třetím osobám licenci k užívání známky Der Grüne Punkt bez časového omezení, a to i v případě neúčasti v systému DSD, zatímco jediným důvodem uvedeným v tomto ohledu je skutečnost, že vstup na trh je z důvodu sporných smluvních ustanovení daleko obtížnější (viz bod 115 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Povinná licence by tedy mohla být uložena pouze na dobu odpovídající vstupu soutěžitelů na trh.
- 177 Komise zdůrazňuje, že potenciální soutěžitelé žalobkyně by byli opět z trhu vyloučeni, pokud by jejich zákazníci byli opět povinni zaplatit DSD poplatek za množství odebraná systému DSD.
- 178 Soudní dvůr připomíná, že v rámci posouzení týkajícího se článku 82 ES mělo napadené rozhodnutí za to, že chování DSD spočívající ve vyžadování zaplacení poplatku za všechny obaly uvedené na trh v Německu s logem Der Grüne Punkt je zneužitím dominantního postavení a překážkou vstupu na trh (body 110 až 135 odůvodnění a článek 1 napadeného rozhodnutí). Podle rozhodnutí nemůže být poplatek vyžadován, pokud výrobci a distributoři obalů, kteří používají systém DSD pouze pro část obalů uvedených na trh v Německu, prokážou, že splňují povinnosti zpětného odběru a využití uložené v nařízení prostřednictvím konkurenčních kolektivních systémů nebo individuálních systémů (příklad č. 1 a č. 2). Stejně tak poplatek nemůže být vyžadován, pokud výrobci a distributoři obalů, kteří nepoužívají systém DSD v Německu, ale uvádí na trh v této zemi standardizované obaly, které rovněž uvádí na trh v jiném členském státě, pro které přistoupili

k systému zpětného odběru užívajícímu logo Der Grüne Punkt, prokážou, že splňují povinnosti uložené v nařízení prostřednictvím konkurenčních kolektivních systémů nebo individuálních systémů (příklad č. 3).

179 Právě za účelem ukončení tohoto protiprávního jednání porušujícího článek 82 ES Komise ukládá DSD povinnosti vymezené v článku 3 a čl. 4 odst. 1 napadeného rozhodnutí.

180 Tyto povinnosti se tedy nevztahují na třetí osoby, ale na výrobce nebo distributory obalů, kteří jsou buď smluvními partnery DSD v rámci smlouvy o užívání loga (případ článku 3, který se vztahuje na příklady č. 1 a 2), nebo na držitele licence k užívání známky Der Grüne Punkt v jiném členském státě v rámci systému zpětného odběru nebo využití užívajícího logo odpovídající této známce (případ čl. 4 odst. 1, který se vztahuje na příklad č. 3).

181 Stejně tak účelem těchto povinností není uložit DSD časově neomezenou licenci k užívání známky Der Grüne Punkt, ale pouze zavázat DSD k tomu, aby nevybírala poplatek ze všech obalů označených logem Der Grüne Punkt, je-li prokázáno, že všechny tyto obaly nebo pouze jejich část byly odebrány zpět a využity prostřednictvím jiného systému.

182 V důsledku toho, pokud uživatelé loga Der Grüne Punkt prokážou, že množství obalů, pro která nepoužívají systém DSD, byla skutečně odebrána zpět a využita jedním nebo více kolektivními nebo individuálními systémy, které tito uživatelé používají, žalobkyně nemůže tvrdit, že je nepřiměřené od ní požadovat, aby nebyla placena za službu, kterou neposkytuje.

183 Následně je tedy třeba zamítnout tuto druhou výtku.

c) K povinnosti předběžného plnění

184 Žalobkyně poznamenává, že z čl. 3 první věty, čl. 4 odst. 1 a čl. 5 odst. 2 a 3 napadeného rozhodnutí vyplývá, že uživatelé loga mohou volně odmítnout zaplacení poplatku za užívání známky Der Grüne Punkt, když prohlásí, že již nemají v úmyslu používat systém DSD pro část svých obalů a že splní povinnosti vyplývající z nařízení prostřednictvím individuálního systému odstraňování obalů. Článek 5 odst. 3 a 7 napadeného rozhodnutí zakazuje žalobkyni požadovat předložení potvrzení znalce před datem stanoveným v nařízení (tedy před 1. květnem následujícího roku) nebo požadovat jiné důkazy. Toto opatření je údajně nepřiměřené a vede k nespravedlivému rozdělení rizik v rozsahu, v němž by žalobkyně měla upustit od vyžadování předběžného zaplacení poplatku a podmínit tuto platbu předložením důkazu, k čemuž by mělo dojít o šestnáct měsíců později, přičemž v tomto období by nesla veškerá rizika likvidity zákazníka.

185 Komise uplatňuje, že předpoklad, podle kterého by téměř všechny prodávané obaly byly odebrány systému DSD, není příliš pravděpodobný z důvodu důkazních povinností, které se k tomu vztahují. Navíc pojem „předběžné plnění“ není přesný vzhledem k tomu, že žalobkyně by byla nucena oddržet platbu až dodatečně pouze tehdy, pokud by ostatní sběrné systémy nedosáhly stanovené míry. Přitom podniky, které nabízejí individuální sběrné systémy neradí svým zákazníkům jednat tímto

způsobem, protože se snaží dosáhnout stanovené míry pro množství, které jim bylo smluvně svěřeno, aby se vyhnuly povinnosti získat částečnou licenci *a posteriori* od svého soutěžitele, případně doplněnou o zaplacení úroků, pokud tato míra není dosažena.

186 Úvodem Soud poznamenává, že předpoklad uvedený žalobkyní, podle kterého by někteří uživatelé loga mohli odmítnout zaplatit poplatek za užívání známky Der Grüne Punkt, když prohlásí, že již nemají v úmyslu používat systém DSD pro část svých obalů, není v praxi příliš pravděpodobný vzhledem k tomu, že nařízení ukládá těmto uživatelům předložení důkazu, že řádně splnili své povinnosti zpětného odběru a využití obalů uvedených na trh prostřednictvím jiného systému a že pokud tomu tak není, tyto uživatelé pak musí nakoupit chybějící množství od systému DSD, pokud tento systém odebral zpět množství materiálu odpovídající těmto obalům (viz body 137 a 138 výše).

187 Krom toho z čl. 5 odst. 3 napadeného rozhodnutí vyplývá, že „DSD nemůže v žádném případě vyžadovat, aby bylo potvrzení předloženo před datem stanoveným v nařízení o obalech“ a z čl. 5 odst. 7 vyplývá, že „žádné jiné ustanovení smlouvy o užívání loga nemůže být použito tak, aby zpřísnilo požadavky týkající se důkazů, které mají být předloženy DSD“.

188 Účelem těchto opatření je zajistit, aby výrobce nebo distributor obalů, který používá konkurenční kolektivní systém nebo individuální systém pro část obalů, které uvádí na trh, mohl předložit DSD potvrzení provozovatele nebo nezávislého znalce, nebo i auditorské osvědčení, která jsou nezbytná k prokázání, že jsou splněny povinnosti uložené v nařízení prostřednictvím jiného systému než systému DSD pro určité množství obalů (viz čl. 5 odst. 1, 2, 4 a 6).

189 Žalobkyně tedy nemůže tvrdit, že tato opatření jsou nepřiměřená, jelikož tento postup platí pro všechny systémy, včetně systému DSD, a jelikož neuvádí konkrétní důvody, které by odůvodňovaly odchýlení se od tohoto postupu. Navíc pojem „předběžné plnění“ uplatňovaný žalobkyní je zavádějící vzhledem k tomu, že DSD je odměňována za množství materiálu, která jí byla svěřena jejími zákazníky, a že pouze v případě problémů, kdy ostatní sběrné systémy nedosahují stanovené míry u množství, která jim byla svěřena, DSD může požadovat zaplacení za zbývající část.

190 V důsledku toho je namístě tuto třetí výtku zamítnout.

d) K vyloučení odpovídajícího poplatku pouze za užívání známky

191 Žalobkyně uplatňuje, že prostřednictvím článků 3 a 4 napadeného rozhodnutí jí Komise ukládá povinnost nevybírat poplatek, je-li prokázáno, že povinnosti vyplývající z nařízení jsou dodrženy jiným způsobem. DSD tedy nemá právo požadovat zaplacení poplatku od uživatelů loga pouze za užívání známky Der Grüne Punkt. Toto vyloučení je v rozporu s judikaturou Soudního dvora, která připustila výběr přiměřeného poplatku (rozsudek Volvo, uvedený výše, bod 11).

192 Komise tvrdí, že napadené rozhodnutí neukládá DSD povinnost poskytovat povinnou licenci, ale směřuje pouze k tomu, aby DSD nemohla vybírat poplatek, když obal označený tímto logem není odebrán zpět a využit systémem DSD. Na jednání Komise upřesnila, že jelikož smlouva o užívání loga, kterou jí oznámila DSD,

nerozlišuje mezi poplatkem splatným z důvodu užívání známky a poplatkem splatným z důvodu užívání systému DSD, rozhodnutí se nevyjadřuje k otázce, zda poplatek může být vyžadován za pouhé užívání známky.

193 Soud poznamenává, že povinnost uložená DSD v článku 3 napadeného rozhodnutí umožňuje výrobcům a distributorům, kteří používají její systém pouze pro část svých obalů, neplatit poplatek DSD, je-li prokázáno, že obaly označené logem Der Grüne Punkt nebyly odebrány zpět a využity systémem DSD, ale konkurenčním systémem.

194 I v tomto případě ovšem nemůže být vyloučeno, že známka Der Grüne Punkt označující dotčený obal může mít jako taková hospodářskou hodnotu, jelikož umožňuje informovat spotřebitele, že dotčený obal může být odevzdán v rámci systému DSD, jak je ostatně uvedeno v napadeném rozhodnutí (bod 145 odůvodnění napadeného rozhodnutí). I když uvedený obal není skutečně odevzdán v rámci systému DSD a když je prokázáno, že jeho ekvivalent vyjádřený množstvím materiálu byl odebrán a využit konkurenčním systémem, nic to nemění na skutečnosti, že známka ponechává spotřebiteli možnost odstranit tento obal prostřednictvím systému DSD. Taková možnost nabídnutá spotřebiteli pro všechny obaly uvedené na trh s logem Der Grüne Punkt, ať podléhají nebo nepodléhají systému DSD, je po ověření odebraných množství schopná mít cenu, kterou, ač nemůže odpovídat skutečné ceně za službu zpětného odběru a využití, jak tomu mohlo být podle sporných ustanovení smlouvy o užívání loga, by mělo být možné zaplatit DSD za službu nabízenou v projednávané věci, tedy za zpřístupnění jejího systému.

195 V odpověď na dotaz vznesený během jednání, týkající se tohoto bodu, Komise uznala, že tato otázka nebyla v napadeném rozhodnutí posuzována, přičemž toto

rozhodnutí se omezilo na přezkum legality chování DSD, co se týče zaplacení poplatku za službu, u které byl předložen důkaz, že nebyla poskytnuta systémem DSD, ale jiným systémem.

¹⁹⁶ V důsledku toho je namístě poukázat na to, že napadené rozhodnutí musí být vykládáno v tom smyslu, že nevylučuje možnost, aby DSD vybírala odpovídající poplatek pouze za užívání známky, je-li prokázáno, že obal označený logem Der Grüne Punkt byl odebrán zpět a využit jiným systémem.

e) K možnosti vyznačit vysvětlující poznámku

Argumenty účastnic řízení

¹⁹⁷ Žalobkyně tvrdí, že povinnost vymezená v čl. 3 prvním pododstavci napadeného rozhodnutí je nepřiměřená v rozsahu, v němž brání vyžadovat od uživatelů loga, aby na obalech vyznačili vysvětlující poznámku v situacích odpovídajících příkladům č. 1 a 2. Podle DSD taková vysvětlující poznámka, která by mohla být vyznačena výrobcí a distributory obalů, kteří používají její systém, bez větších problémů, by mohla zmírnit porušení ochranné známky Der Grüne Punkt, které vyplývá z napadeného rozhodnutí. Uvedená poznámka by tak mohla spotřebiteli sdělit, že v té či oné spolkové zemi obal nepodléhá systému DSD, ale jinému kolektivnímu systému (příklad č. 1), nebo že i když je obal označen logem Der Grüne Punkt, určitá prodejní místa nepoužívají odpovídající systém, ale individuální systém (příklad č. 2).

198 Krom toho žalobkyně poznamenává, že podle čl. 4 odst. 2 napadeného rozhodnutí může vyžadovat od výrobců nebo distributorů obalů, kteří nepoužívají systém DSD v Německu, ale kteří uvádějí na trh v jiném členském státě standardizované obaly, pro které přistoupili k systému zpětného odběru užívajícímu logo Der Grüne Punkt (příklad č. 3), aby na obalu vyznačili vysvětlující poznámku za účelem upozornění spotřebitele na skutečnost, že tento obal není odebírán zpět systémem DSD v Německu. Takové opatření není podle žalobkyně přiměřené vzhledem k tomu, že jiné opatření, tedy úplné zakrytí loga Der Grüne Punkt, a nikoliv pouhé vyznačení vysvětlující poznámky vedle tohoto loga, by méně narušilo základní funkci její ochranné známky.

199 Komise uvádí, že co se týče příkladu č. 1, nic neumožňuje se domnívat, že nařízení zakazuje konkurenčním systémům používat stejné logo. Podle žalobkyně by podniky povinné platit poplatek měly upravit vysvětlující poznámku pokaždé, kdy je zaveden konkurenční systém v nové spolkové zemi. K tomu by bylo třeba, zejména ve fázi zahájení hospodářské soutěže, obaly průběžně upravovat. Co se týče příkladu č. 2, vysvětlující poznámka na obalu by nebyla možná. Pokud jde o příklad č. 3, Komise uvádí, že jestliže by známka Der Grüne Punkt byla chráněna, jak tvrdí žalobkyně, výrobci by museli stanovit různé obaly pro každý členský stát, což by nebylo hospodářsky rentabilní a narušilo by to obchod.

Závěry Soudu

200 Co se týče výtky týkající se čl. 3 prvního pododstavce napadeného rozhodnutí, je namístě poznamenat, že vyznačení vysvětlujících poznámek dovolávaných žalobkyní by nevedlo k ukončení zneužívání dominantního postavení vymezeného v článku 1

rozhodnutí. Takové vysvětlující poznámky by totiž vycházely z představy, že je možné odlišit obaly označené logem Der Grüne Punkt, které spadají do systému DSD, od obalů označených logem Der Grüne Punkt, které ale do systému DSD nespádají, a které by tedy měly být označeny poznámkou upozorňující spotřebitele. Jak však bylo uvedeno (viz body 131 až 138 výše), podmínky fungování smíšených systémů nejsou založeny na identifikaci obalů spotřebiteli, kteří mají volnost při rozhodování prostřednictvím kterého systému obal odevzdají, ale na přidělení množství materiálu, který má být využit.

201 Označování vysvětlujícími poznámkami zastávané žalobkyní by tedy neumožnilo ukončit zneužívání dominantního postavení vymezené Komisí v rámci příkladů čl. 1 a 2.

202 V důsledku toho je namístě zamítnout výtku týkající se nepřiměřené povahy čl. 3 odst. 1 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž nepočítá s možností vyznačit na obal vysvětlující poznámku.

203 Co se týče výtky týkající se čl. 4 odst. 2 napadeného rozhodnutí, je namístě poznamenat, že z tohoto ustanovení vyplývá, že „DSD může osvobození od poplatku vázat na splnění podmínky, že na obalech, na něž se vztahuje [příklad č. 3], bude v blízkosti loga [Der Grüne Punkt] konečný spotřebitel upozorněn, prostřednictvím poznámky v tomto smyslu nebo jakýmkoliv jiným vhodným způsobem, na skutečnost, že obal není odebírán zpět v rámci systému DSD v souladu s čl. 6 odst. 3 nařízení“. Toto ustanovení pouze přebírá závazek navržený DSD v rámci správního řízení (body 63 a 133 odůvodnění napadeného rozhodnutí). DSD tedy

nemůže tvrdit v rámci tohoto řízení, že jiné řešení než to, které sama navrhla Komise je nyní vhodnějším řešením problémů odhalených během řízení. Mimoto přijetí řešení zastávaného žalobkyní, tedy zakrytí loga Der Grüne Punkt spíše než uvedení vysvětlující poznámky v blízkosti uvedeného loga, by znamenalo uložit výrobcům obalů stanovení různých typů obalů pro každý členský stát, což by nebylo hospodářsky racionální.

204 V důsledku toho je namístě zamítnout výtku týkající se nepřiměřené povahy čl. 4 odst. 2 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž ukládá vyznačení vysvětlující poznámky na obalu, ačkoliv by bylo možné zakrýt logo Der Grüne Punkt.

3. *K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 86 odst. 2 ES a z porušení článku 253 ES*

a) Argumenty účastnic řízení

205 Žalobkyně uplatňuje, že porušení článku 82 ES je vyloučeno, protože je pověřena službou obecného hospodářského zájmu ve smyslu čl. 86 odst. 2 ES, tedy správou odpadů pro účely ochrany životního prostředí, a konkrétněji sběrem a využitím obalu na celém německém území, včetně neziskových oblastí venkova (rozsudky Soudního dvora ze dne 27. dubna 1994, Almelo, C-393/92, Recueil, s. I-1477, bod 47, a ze dne 23. května 2000, Sydhavnens Sten & Grus, C-209/98, Recueil, s. I-3743, body 75 a 76; rozsudek Soudu ze dne 27. února 1997, FFSA a další v. Komise, T-106/95, Recueil, s. II-229, bod 72). Tato služba obecného hospodářského zájmu jí byla svěřena německými spolkovými zeměmi z důvodu uznání systému DSD na

základě čl. 6 odst. 3 jedenácté věty nařízení. Napadené rozhodnutí však ohrožuje poskytování této služby za hospodářsky přijatelných podmínek, jelikož odstraňuje signální efekt známky Der Grüne Punkt a ohrožuje možnost žalobkyně odstranit odpady na celém území. Stejně tak napadené rozhodnutí porušuje povinnost odůvodnění, která vyplývá z článku 253 ES, jelikož se nevyjadřuje k čl. 86 odst. 2 ES.

206 Komise, podporovaná vedlejšími účastnicemi, zpochybňuje tvrzení, podle kterého regionální orgány odpovědné za odpady svěřily DSD službu obecného hospodářského zájmu, jelikož každý provozovatel kolektivního systému může získat stejné povolení jako DSD na základě čl. 6 odst. 3 jedenácté věty nařízení. Navíc z nařízení vyplývá, že zákonodárce neměl v úmyslu zabránit souběžné existenci individuálních a kolektivních systémů a systému zavedeného žalobkyní. Tato hospodářská soutěž není rizikem, ale cílem nařízení.

b) Závěry Soudu

207 Podle čl. 86 odst. 2 ES podniky pověřené správou služeb obecného hospodářského zájmu podléhají pravidlům Smlouvy, zejména pravidlům hospodářské soutěže, pokud uplatnění těchto pravidel nebrání právně nebo fakticky plnění zvláštních úkolů, které jim byly svěřeny. Tento článek rovněž uvádí, že rozvoj obchodu nesmí být dotčen v míře, která by byla v rozporu se zájmem Společenství.

208 V projednávané věci je třeba poznamenat, že i kdyby žalobkyně byla pověřena službou obecného hospodářského zájmu ve smyslu čl. 86 odst. 2 ES, a to na stejném

základě jako všechny kolektivní systémy schválené orgány spolkových zemí, nic to nemění na skutečnosti, že nebylo prokázáno riziko zpochybnění tohoto úkolu napadeným rozhodnutím.

- 209 V rozporu s tím, co tvrdí žalobkyně v rámci tohoto žalobního důvodu, totiž skutečnost, že DSD nemůže být odměňována za službu, u níž bylo prokázáno, že je poskytována jiným systémem, nijak neumožňuje shledat, že napadené rozhodnutí ohrožuje poskytování, za hospodářsky přijatelných podmínek, služby zpětného odběru a využití svěřené systému DSD.
- 210 Zvláště z bodů 156 až 158 výše vyplývá, že napadené rozhodnutí nezpochybňuje základní funkci známky Der Grüne Punkt v rámci smlouvy o užívání loga. Stejně tak žádná skutečnost vyplývající ze spisu neumožňuje učinit závěr, že napadené rozhodnutí ohrožuje možnost DSD odstraňovat obaly na celém německém území.
- 211 Krom toho, jelikož žalobkyně neuplatnila čl. 86 odst. 2 ES v rámci správního řízení, nemůže být Komisi vytýkáno, že v tomto bodě své rozhodnutí neodůvodnila.
- 212 V důsledku toho je namísto třetí žalobní důvod zamítnout.
- 213 Z výše uvedeného vyplývá, že žaloba musí být zamítnuta v plném rozsahu.

K nákladům řízení

- 214 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise, Landbell a BellandVision požadovaly náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměla ve věci úspěch, je namístě posledně uvedené uložit, že ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vzniklé Komisi, Landbell a BellandVision, včetně nákladů řízení o předběžném opatření. Vzhledem k tomu, že Vfw nepožadovala náhradu nákladů řízení, ponese vlastní náklady řízení, včetně nákladů řízení o předběžném opatření.

Z těchto důvodů

Soud (první senát)

rozhodl takto:

- 1) **Žaloba se zamítá.**

- 2) **Žalobkyně, Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH, ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vzniklé Komisi, Landbell AG Rückhol-Systeme a BellandVision GmbH, včetně nákladů řízení o předběžném opatření.**

3) Vfw AG ponese vlastní náklady řízení, včetně nákladů řízení o předběžném opatření.

García-Valdecasas

Cooke

Labucka

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 24. května 2007.

Vedoucí soudní kanceláře

Předseda

E. Coulon

J. D. Cooke

Obsah

Právní rámec	II - 1612
A – Nařízení o předcházení vzniku obalových odpadů	II - 1612
B – Kolektivní systém Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH a smlouva o užívání loga	II - 1615
Skutkový základ sporu	II - 1618
Řízení a návrhová žádání účastnic řízení	II - 1620
Právní otázky	II - 1623
A – Napadené rozhodnutí	II - 1623
1. K možnosti kombinovat několik systémů zpětného odběru a využití za účelem splnění povinností vyplývajících z nařízení o obalech	II - 1624
2. Posouzení vztahující se k článku 82 ES	II - 1625
3. Posouzení vztahující se k čl. 3 odst. 1 nařízení č. 17	II - 1630
B – K přípustnosti žaloby	II - 1634
1. K přípustnosti žaloby, pokud jde o článek 4 napadeného rozhodnutí	II - 1634
2. K předložení žalobních důvodů během řízení	II - 1636
3. K přihlídnutí k některým přílohám předloženým žalobkyní	II - 1637
a) K přílohám vypracovaným C. Weidemannem	II - 1637
b) K průzkumům názorů připojeným k replice	II - 1639
C – K věci samé	II - 1639
1. K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení článku 82 ES ...	II - 1640
a) Úvodní poznámky k tezi bezplatné povinné licence	II - 1640
Argumenty účastnic řízení	II - 1640
Závěry Soudu	II - 1641

b) Argumenty účastnic řízení vztahující se ke zneužití dominantního postavení	II - 1642
i) K neexistenci nezbytnosti užívat známku Der Grüne Punkt pro účast v systému, který konkuruje systému DSD	II - 1642
ii) K nevyloučení hospodářské soutěže, pokud by neexistovala povinná licence k užívání známky Der Grüne Punkt	II - 1643
iii) K různým odůvodněním chování DSD	II - 1644
— K nezbytnosti zajistit dosažení cílů nařízení	II - 1644
— K odůvodnění vztahujícímu se k právu ochranných známek ..	II - 1647
— K řádnému fungování systému DSD	II - 1651
c) Závěry Soudu	II - 1653
i) Ke zneužití vymezenému v napadeném rozhodnutí	II - 1653
ii) K výlučnosti uplatňované žalobkyní	II - 1655
iii) K podmínkám fungování smíšených systémů	II - 1657
iv) K výtkám žalobkyně týkajícím se analýzy uvedené v napadeném rozhodnutí	II - 1662
— K neexistenci nezbytnosti označit logem Der Grüne Punkt všechny obaly v případě použití smíšeného systému z důvodu možnosti použít selektivní označování podle použitého systému	II - 1662
— K argumentům vycházejícím z nevyloučení hospodářské soutěže	II - 1664
— K nezbytnosti zajistit dosažení cílů nařízení	II - 1665
— K odůvodnění vztahujícímu se k právu ochranných známek ..	II - 1667
— K řádnému fungování systému DSD	II - 1670
v) Závěr	II - 1670

2. K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení článku 3 nařízení č. 17 a z porušení zásady proporcionality	II - 1671
a) K selektivnímu označování	II - 1671
b) K uložení povinné licence bez časového omezení	II - 1674
c) K povinnosti předběžného plnění	II - 1676
d) K vyloučení odpovídajícího poplatku pouze za užívání známky	II - 1678
e) K možnosti vyznačit vysvětlující poznámku	II - 1680
Argumenty účastnic řízení	II - 1680
Závěry Soudu	II - 1681
3. K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 86 odst. 2 ES a z porušení článku 253 ES	II - 1683
a) Argumenty účastnic řízení	II - 1683
b) Závěry Soudu	II - 1684
K nákladům řízení	II - 1686